

SANDARA
DAIDO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00
Pusei metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., South Boston, Mass.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., South Boston, Mass.

Telephone So. Boston 2408.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

KAINA 5 CENTAL

No. 41

So. Boston, Mass. Spalio-October 14 d., 1926 m.

Metas XIII

Europoj artinas kraujo pralėjimas

Lietuva Gėdolio Rubuose.

Lenkija didžiausiam įsiutime.

BERLYNAS, spalio 9 d. (Specialis kablegramas Universal Service korespondento Karl Von Wiegand). — Karas neišvengiamas. Apsiniaukė karo debesiais visas rytinės Europos politinis horizontas. Lenkijos-Rumunijos militarė sutartis tą horizontą kasdieną daro tamsesniu.

Iš Londono, Paryžiaus, Varšuvos, Maskvos ir Kauno ateina pranešimai, kad taika rytinėje Europoje didžiausiam pavojuje.

LENKIJA DIDŽIAUSIAM ĮSIUTIME.

Skandalingiausias riksmas eina visoje Lenkijoje, buk ji esanti didžiausiam pavojuje. Pilsudskis suorganizavo "Tautinį komitetą, kovoti už tėvų žemę". Komitetas įeina Pilsudskis, prezidentas ir daugelis ministrų. Sub-komitetas rūpinasi finansais ir geležinkelių transportacija.

GENERALE REGISTRACIJA

Prie ginklo šaukiami netik visi lenkai, bet ir okupuotų dalių gyventojai. Keturesdešimtą nuosimtis viso Lenkijos biudžeto skiriama kariniams reikalams. Pilsudskis pasiuntęs aštrią notą Rusijai už pasirašymą sutarties su Lietuva, visais atžvilgiais rengiasi karui.

LIETUVA APSISIAUTĖ GĖDULIO RUBU.

Šiandieną, spalio 9 d. kada suėjo šešeri metai, kaip Lenkija yra užėmus Vilnių. Visa Lietuva išreiškė liudėsį apsišauti gėdolio rubais. Pačiame vidurdieny, pietų laiku, vienai minutai buvo sulaukytas visas šalies judėjimas. Visa Lietuva pasirengusi atvaduoti savo teritoriją ir tą klausimą laiko pribrendusiu.

LENKIJA ATŠAUKĖ SAVO ATSTOVĄ

Lenkijos atstovas, buvęs prie Lygos Genevoj tapo atšauktas. Herr Stresemann'o organas "Talgliche Rundschau" sako, kad pavojingiausiame momente gyvena Lenkija su Lietuva, po Lietuvos pasirašymo sutarties su Rusija.

VOKIETIJA PRIEŠ LOCARNO NUSTATYTUS RUBEŽIUS

Francijos senatorius Jowenel. Paryžiaus laikraščiuose paskelbė, buk Vokietija pripažystanti Locarno nustatytus

Rytines Europos rubežius, prisilaikydama padarytos sutarties su Francija ir kilus karui Lenkijos su Lietuva ir Rusija, Vokietija palaikysianti Lenkijos pusę.

I tokį pareiškimą smarkiai atkirto Stresemanno laikraštis, pareiškdamas:

"Pakeltame klausime, jeigu kiltų karas Lenkijos su Lietuva ir Rusija, kur Francija mano, kad Vokietija stovės Lenkijos pusėje, taj turime pasakyti, kad Vokietija yra pilnai pasirengusi pareikšti, kad Vokietija nepripažysta Locarno nustatytus rubežius Rytų Europai".

Sulyg to laikraščio pareiškimo išėina, kad Vokietija nepripažysta Lenkiją šiandieniniuose jos rubežiuose, kur kaip Vilnius taip ir kitos per lenkus okupuotos teritorijos laikomos kaip pavogtos ir Lenkija negali turėti vilties susilaukti kokią paramą iš Vokietijos. Tokis Vokietijos pasiuntinio Tautų Lygoje Stresemanno organo pareiškimas nustebino Europos diplomatus.

KARO PAVOJUS ITALIJOS SU TURKIJA

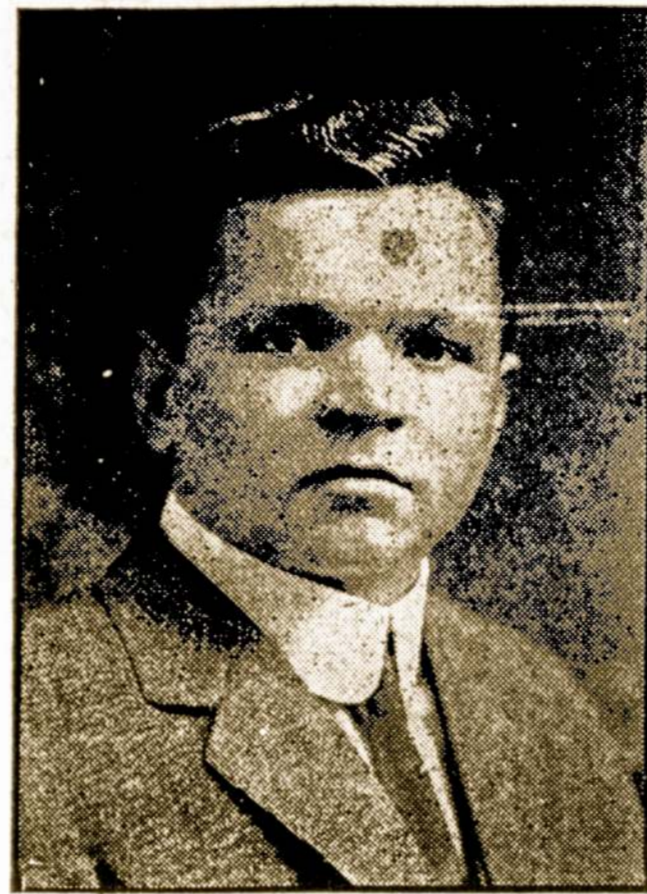
Paryžiuje eina sensacingi gandai, buk Italija turinti suruošusi gatavą plėną karui su Turkija.

Taipgi ateina pranešimai, kad Austrijoje ir Vengrijoje esąs nepaprastas judėjimas. Seryšyje su kylančiais nesusi-pratimais Rytinėje Europoje. Tas parodo, kad karas gali prasidėti įvairiose Europos dalyse.

Remiantis vėliausiais pranešimais atrodo, kad karui kilus pradžioje kariaujančios valstybės būtų sekančios: Lenkija, Rumunija ir Francija prieš Lietuvą, Rusiją, Vokietiją ir Austriją. Kurion pusėn svirtų Anglija ir kitos mažesnės valstybės, kol kas jokių gandų nesigirdi.

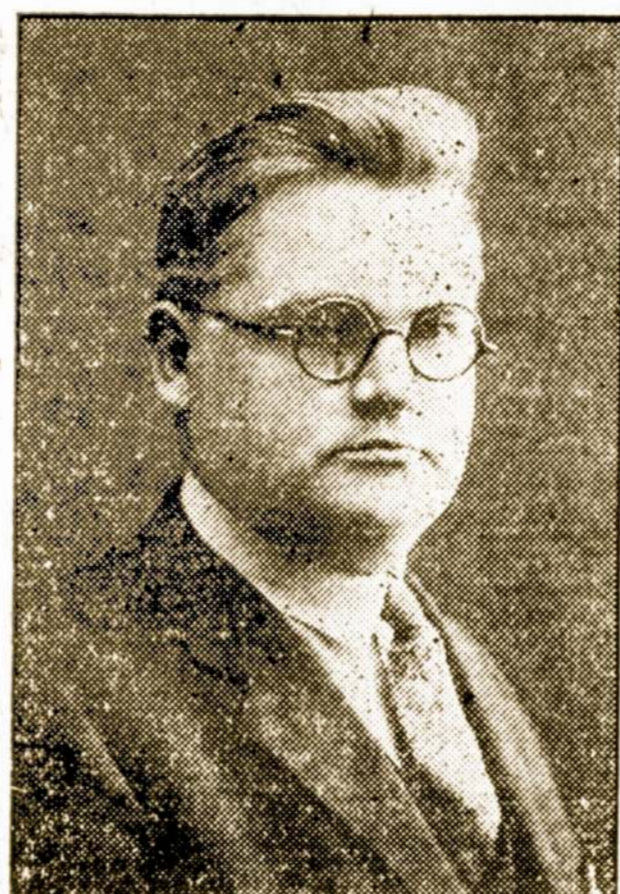
Apgultam mieste mirė 10,000 žmonių.

HANKOW, Kinija. — dešimt tukstančių žmonių badu mirė mieste Wuchang, kurį nuo pereinio rugpiučio mėnesio laiko apgulsi raudonoji Kantonio kariuomenė. Tokį pareiškimą duoda oficialis kinų pranešimas. Mieste esą baisiausiai reginiai. Miesto gatvės pilnos negyvų žmonių ir išbadėjusių minios sudaro nepaprastas scenas. Dabar prasidėjo siuntimas grabų ir miesto apvalymas nuo negyvėlių.

A. IVAS

Ger. Ivas yra Sandaros Centro išdininkas, Gi gerb. Kontrimas, yra žymus Sandarietis, daug pasidarbavęs Sandaros reikaluose ir laimėjęs dovaną buvusiam Sandaros konteste. Jiedu abudu Real Estate biznierių ir sykiu visuomenės veikėjai. Išgirdę, kad darome prierengimus išleisti padidintą "Sandarą", jiedu atnešę paklojo tam dalykui po \$50 cash ir

B. KONTRIMAS

sako: Dirkbite, vyrai! Mes jus darbams prigelbstime ir štai teikiame paramos. Mes tikime, kad ir kiti Sandariečiai, kiek kuris išgalės prisidės ir netik turėsime padidintą laikraštį, bet neturėsime nei cento skolos. Ką pasakysite Sandariečiai ant šių dviejų vyrų pareiškimo? Ar atsiliksime nuo jų padarytos pradžios? Kuris rasis, kad juos galėtų pralenkinti ir gauti pirmenybę?

Lenkijos skundas prieš Lietuvą.

VARSUVA. — Lenkijos užsienių reikalų ministeris Zaleskis Tautų Sąjungos seime pareiškė, kad pirm negu grįž į Varšuvą turėjęs su Francijos užsienių reikalų ministru Briand'u pasikalbėjęs link Lietuvos su Rusija pasirašytos sutarties. Briandas užtikrinęs Zaleski, kad Francija dėsianti visas pastangas gelbėti Lenkijai tiek, kad Lietuvos Rusijos sutartis liktų be vaisių. Taipgi Lenkija šauksianti Lietuvą prieš Tautų Sąjungą pasiaiškinti, kam girdi budama Tautų Sąjungos nariu padarė su ne nariu sutartį prieš Tautų Sąjungos narį Lenkiją.

Be Vilniaus nebus taikos, sako Lietuvos premjeras.

RYGA. — Korespondentams pasikalbėjus su Lietuvos premjeru p. Sleževičium teko išgirsti pareiškimas, kad negali būti nei minties, kad Lietuva galėtų taikintis su Lenkija pirmo, negu Lenkija grąžins Lietuvai Vilnių.

Paroda duoda nuostolius.

PHILADELPHIA, Pa. — Viasvietinė paroda, paminėjimui Amerikos 150 metų neprigulmybės sukaktuvės neša didelių nuostolius. Buvo manyta, kad parodą atlankys bent mažiausiai 25 milijonai žmonių, gi dabar iki šiol atlankė tik keturi milijonai. Paroda užima 1000 akrų žemės, ant jos įrengimas įvairių namų padarė daug išlaidų. Apskaitliuojama, kad Philadelphia's miestas turės nuostolių mažiausiai \$15,000,000. Paroda užsidarys lapkričio 30 d.

Nemamatuoti gandai.

KAUNAS. — Klerikalų laikraštis "Rytas" atspausdino pranešimą, buk tai iš pasikalbėjimo su koku tai "Rusijos diplomatu" kuris pareiškė, kad Lenkijai pradėjus karą prieš Lietuvą, Rusija tuoj stosianti karan ir pirmiausiai užimsianti Rygą, Taliną ir Kauną, o tada sukonsultuosianti visas savo jėgas prieš Lenkiją. Taipgi tas pats laikraštis praneša, kad greitu laiku į Kauną atvažiuos Rusijos užsienių reikalų ministeris Čičerinas, kaip į svečius pas Lietuvos užsienių ministerį p. Sleževičių.

Mergaitė prigėrė piene.

E. HAMPTON. — Alisė Kovalčikiūtė, 11 mėnesių mergaitė prigėrė piene. Štai kaip tas atsitiko: Mergaitės tėvas Kovalčikas yra pieno biznierius. Jis atvežęs į savo namą pastatė boilerį, kuriame buvo supilta 20 kvortų pieno. Mergaitė priėjo ir įkrito. Kada ją pamatė jos sesuo, tai jau buvo prigėrusi.

Lietuvos Seimas prasidėjo.

Išrinktasis senasis Seimo prezidentumas. Rugsėjo 24 d. įvyko pirmas šios sesijos Seimo posėdis. Posėdy dalyvavo 65 atst. Seimo Pirmininku išrinktas Dr. Jonas Staugaitis (v. l.) 44 balsais, pirmuoju vicepirmininku — St. Kairys, (s. d.), 43 balsais, antroju vicepirmininku rinkimais buvo balsuojami du kart, kadangi pirmu kart nesurinktas reikalingas balsų skaičius. Antroju balsavimu išrinktas antroju vicepirmininku Dr. J. Steponavičius (kr. d.) Pirmuoju sekretoriumi buvo pastatytas kandidatas p. Mikšys (uk. s.) ir p. Kinderis (Klaip. ir vok. frakc.). 40 balsų išrinktas atst. Kinderis. Į antruosius sekreto-

Lietuvos-Rusijos Paktas.

Sutartis penkeriems metams.

RYGA. — Lietuvos-Rusijos pasirašytos neutralumo sutarties tekstas jau paskelbtas.

Pirmame straipsnyje sakoma, kad abi valstybės ir toliaus zems padarytą taikos sutartį birželio 12 d. 1920 m. kur Vilnius pripažintas Lietuvai.

Antrame straipsnyje abi valstybi pasižada gerbti viena kitos sovenerumą ir teritorinę neliečiamybę.

Trečiame straipsnyje abi šalys pasižada tarpe savęs nekarauti ir laikytis neutraliai, jei kuri iš jų svetimos valstybės būtų užpulta.

rius buvo pasiulyti atst. Mikšys (uk. s.) ir atst. B. Žygelis (v. l.) Atsakičius ats. Mikšiu balsuotis, antruoju sekretoriumi išrinktas atst. B. Žygelis, 28 balsais.

Savivaldybių atstovai pas prezidentą.

Savivaldybių suvažiavimo prezidentumas in corpore apsilankė rugsėjo 21 d. pas Respublikos Prezidentą. Prezidentas maloniai priėmė prezidentumą, o kartu užkvietė arbatai ir visus suvažiavimo dalyvius. Todel rugsėjo 21 d. 5 val. kartu visi suvažiavimo dalyviai, apie 70 asmenų, nuėjo į Prezidento rūmus.

Atvykusius pasitiko Prezidentas dr. Grinius. Prezidentas atsilankiusius svečius pavaišino arbata. Gurkšnodami arbata atstovai tarinėjosi įvairiais reikalais. R. Prezidentas dr. Grinius, vaikščiodamas prie kiekvieno stalo, kalbėjosi su vietos atstovais.

Po arbatos suvažiavimo atstovų vardu p. A. Bulota padėkojo R. Prezidentui už priėmimą ir arbatą, kartu pabrėždamas, kad tik šeštasis savivaldybių suvažiavimas pirmą kartą turėjo garbės pabuvoti pas Respublikos prezidentą.

Atsakė R. Prezidentas dr. Grinius pabrėždamas savivaldybių svarbą valstybiniam gyvenime R. Prezidento kalbą palydėjo karštas plojimas ir smarkus valio!

Vyriausybės vardu atvykusius atstovus sveikino Ministeris Pirmininkas p. M. Sleževičius. Jis savo kalboje pažymėjo, kad valstybiniam gyvenime reakcijai išgalint pirmas smugis visuomet tenka savivaldybėms, tam pavyzdin gali būti Italija ir pati Lietuva. Ministerio Pirmininko kalbai pritarė karštas delnų plojimas.

Po p. M. Sleževičiaus kalbos kalbėjo žemaitis sodietis Kazrągas (Telšių atstovas) ir nuoširdžiai pasisakė, kad jis senai laukęs tokios valdžios, kuri nesipustų prieš sodiečio rudinę.

Paviešėję visą valandą suvažiavimo atstovai, atsiveikinę kiekvienas atskirai su Respublikos Prezidentu ir Ministeriu Pirmininku, grįžo naujo upo kupinė tėti savo rimto darbo.

Ketvirtame straipsnyje abi šalys pasižada nedalyvauti jokiose koalicijose, kurios bent kuriai jų būtų priešingos finansiniuose bei ekonominiuose klausimuose.

Penktas straipsnis numato teisingumo komisiją, išrišti tarp tų valstybių iškilusiams nesusi-pratimams.

Sis Lietuvos-Rusijos sutarties paktas padarytas penkeriems metams. Nuo pasirašymo dienos bėgyje šešių savaičių turi būti ratifikuotas ir pasikeistas Kaune.

Katastrofa ant Dubysos išaiškinta.

Tiltas įlūžo del neatsargaus didelės minios susigrudimo ant tilto laikant ten kunigui pamokslą.

KAUNAS, IX 23. (Elta). Del įvykio su Kušeliškių tiltu, specialiai susisiekimo ministerijos komisijai įvykį ištyrus vietoj, plentų ir vandens kelių valdyba visuomenei paaikšina kas seka:

Sis tiltas, esant silpnoms sijoms ir poliams, susiburus didelėi žmonių miniai vietoj, kur rugsėjo 11 d. susitiko dvi procesijos, per 3 angas įlūžo. Toj vietoj tilto aukštis siekė 3.3 mtr. Rezultate sužeista ir nugabenta lignoninė 9 žmonės, kurių 3 sužeisti, kiti lengviau. Esamomis žiniomis, 7 žmonės buvo sužesti lengvai ir į lignoninę negulė.

Priežastis, kad, palyginti su eile kitų tiltų per pukdomasias upes, vis delto geresniam stovy Kušeliškių tiltas įlūžo, yra neatsargus susiburimas didelės žmonių minios ant tilto ir bėgimas dalies minios, kuri buvo atsilikusi, pradėjus ant tilto pamokslą.

Baisi katastrofa kasyklose.

DUNDEE, NATAL, So. Afrika, spalio 9 d. — Vakar vakare Dannhauser apielinkės kasykloje Nr. 2 istiko nepaprastai baisi eksplozija, kurioje žuvo keturi europiečiai ir 150 vietinių angliakasių. Eksplozija buvusi toki baisi, kurį su žemėmis kaikiurios žmonės išmetė į orą. Vienuolika negyvų kunų surasta, o kiti visi dar nesurasti. Manoma, jog nuo kilusio gaisro daugelis visiškai sudegė ir nebus galima surasti.

Extra!

EBBETS FIELD, Brooklyn, N. Y. Spalio 12 d. Čion buvo didelės kumštynės tarp Lietuvio Jono Šarkaus ir garsaus juoduko Wills. Šarkus kumštynės laimėjo. Dabar jam lieka nugalėti Tunney ir tapti pasauliniu čempionu.

A. L. T. Sandaros Reikalai

SO. BOSTONO SANDARIEČIAI SUJUDINO DARBAN.

So. Bostono Sandariečiai pradėjo organizatyvų darbą. Pirmutiniai su daugeliu naujų "Sandarai" skaitytojų pasirodė tai Kantautas, Jokubauskas, Palaima, Pečiulis ir kiti. Visi lygiai pasirengę darban ir kiti nei vienas neatsiliks. Tai puiki bostoniečių pavyzdys visiems Sandariečiams.

Tulas laikas atgal, gavome žinią, kad ir Detroito Sandariečiai yra pradėję tokį tarimą ir kiekvienas rengiasi gauti bent po kelis naujus skaitytojus. Lauksime detroitiečių greito pasirodymo.

Conn. Sandariečiai irgi pasirengę darban. Jie kol kas nieko nesako, bet rengiasi prie didelio darbo ir vienu sykiu nustebs visus. Kas žin ką mano Pittsburghas, Clevelandas, Binghamtonas, Amsterdamas, Philadelphia, Wilkes Barre, Baltimore ir kitos kolonijos. Teko nugirsti, kad ir jos rengiasi prie ko tokio nepaprasto.

Jeigu visos kolonijos skubiai sujungtų taip dirbti kaip darbuojasi Bostono Sandariečiai, tai tuoj turėsime "Sandarą" padidintą. Taipgi turime pastebėti, kad šiame darbe visi vienu kartu turime imtis už darbo. Visi sykiu padirbėję turėsime didelius darbo vaisius.

Pirm negu sulauksime Kalėdas, kiekvienas atlikime savo kaipo nario pareigas ir padirbėkime kiek kuris išgalime. Bostono Sandariečiai sako, kad jie anksčiau pradėjo tai ir laimėtojai pirmenybėje bus. Ką sakote kitų kolonijų Sandariečiai? Nejaugi jūs liuosai bostoniečiams pasiduosite? Parodykite ką jūs galite!

K. J. Paulauskas.
Centro Sekretorius.

Prie Mokslo Sandariečiai

Vasaros laikas praėjęs, užstojo ruduo. Rudenio laikas yra mokslo laikas, nes dabar ilgi vakarai, kuriuos sunaudojome ne veltui, bet mokslui. Juk yra daug Sandariečių, kurie mažai susipažinę lietuvių kalbos, gramatikos. Dar didesnė jų dalis yra, kuriems reikia pasimokyti ir anglų kalbos, aritmetikos. Paprastai Amerikos Suvienytose Valstijose valdžios mokyklose (public school) žmones mokina dykai, bet pačių lietuvių organizuotos mokyklos ar tai lietuvių ar anglų kalbos mokyti dykai negali pasilaikyti, reikia gauti lėšų, kuriomis būtų galima apmokėti ir kambarius ir mokytojas. Vakarienių mokyklų organizavimo darbas privalo būti pradėtas kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Organizavimo planas gali būti maž daug toks:

Mokyti galima ir gyvenamame kambaryje. Lietuviai kaimynai, pasitarę, iš eilės eina visi pas vieną, bet kas vakaras naujon vieton mokyti. Juos seka ir mokytojas, kurį buna pasiskyrę. Taip dirba "keliaujanti" mokykla todėl, kad vienam namų savininkui nebūtų įkuru. Kurioje vietoje leistina ir tinkamos mokyklai sąlygos, tenai galima įsteigti nuolatinę mokykla. Didelėse lietuvių kolonijose susiorganizavęs mokinių būrelis samdo mokyklai namą, mokytoją. Tokiose mokyklose, žinoma, lengva mokyti, bet ne visiems jos priimanos, ne kiekvienoje Amerikos lietuvių kolonijoje yra lietuvių, kurie nori mokyti.

Yra daug lietuvių, kurie gy-

vena išsiblaškę tokiose vietose ir sąlygose, kad nėra galimybės susitarti draugas su draugu veikti organizatyviai mokslo bare, tiems broliams ir seserims irgi yra progų mokyti: jie privalo turėti lietuvių kalbos gramatiką, sintaksę ir mokyti. Prie to dar reikia skaityti ir taisyti lietuvių tikrąją tautišką laikraštinę literatūrą. Taip mokinantis ir lavinantis kiekvienam senam ar jaunam žmogus yra proga įgyti tikras mokslas, apšvieta, kultura ir civilizacija, jei tikrai sieks tikslo.

Mokslas, apšvieta ir kultura reikalinga žmogui ne tik kasdieniniame namų, bet daugiau jo reikia visuomeniniame gyvenime. Kurios tautos žmonės mokyti ir kultūriški, ta tauta yra tautų vadas, jos klauso žmonija. Pavyzdžiui, Vokietija, kuri tauta neva nugalėta, tačiau prieš ją klaupia ir dreba didžiausi jos priešai-pergalėtojai. Faktiškai, Vokietija dar skaitoma nepergalėta tauta, nes jos piliečių augsta kultura yra nepergalėta. Žymus vokiečių filosofas, pralaimėjęs didį Europos karą ir kuomet talKininkai emė rubavoti Vokietiją, pasakė: "Dabar pergalėtojai nuginkluos mus ir gal visą turtą mūsų atims, ir tuomet mes, vokiečiai, nebusime ubagai, nes mūsų augsta kultura, proto apšvieta, ir mokslas neapleis mus!" Dabar faktas išsipildė: Vokietijos karo mokesčiai sumažintos ir pati Vokietija priimta tautų sąjungon, kaip veiktinis organas tautų vyriausioje taryboje, tuomet tamsių žmonių valstybės ir pasisiulusios neįsigauna. Pažymėtina Lenkija, Ispanija ir Kinija. Pastaroji valstybė susideda keturių šimtų milijonų žmonių, gi Lietuva maža keturių milijonų žmonių valstybė ir neseniai nepriklausoma, tačiau Lietuva tautų sąjungoje daugiau figuruoja, negu Kinija. Tai įrodo, kad ne dauguma žmonių stato tautą ir valstybę, bet kultura, apšvieta!

Lietuva yra ne didelė valstybė ir mūsų brolių ir sesių mažas būrelis lyginant šimtmilionišoms tautoms, bet jei mokysimės ir šviesimės, tai veikiam paugsime: busime augstos kultūros žmonės ir figuruosim šimtmilionių kultūriškų tautų priešaky.

KUOPŲ ATYDAI.

Šiuomi pranešu, jog ALT. Sandaros 1-mo Apskričio suvažiavimas bus laikytas Spaiio 31, 1926, Sandaros kambary, 327 E St., So. Boston, 10 val. ryte.

Malonėkit prisijūti kiek galima daugiausia atstovų, nes mes jau praleidom vasarą liuosai, o dabar jau turime stoti petys į petį ir imtis uoliai už naujų dalykų, dėti nenuilstančias pastangas, idant šios žiemos sezono nutarimai būtų vykdomi su pilna energija ir pasišventimu, kuris vės mūsų organizaciją, mūsų idėją, pasekmingu taku.

Taipgi prašysiu kuopų, kad tos kurios priklauso į apskritį, ir dar neužsimokėję metines duokles, pasistengtų tą padaryti pirm suvažiavimu.

Tad brangūs idėjos draugai, sukurskim ir važiuokime kuoskaitlingiausiai į suvažiavimą, kur pasidalinsim nuomonėm.

1-mo Apskr. sek.

Zuzana Neviackienė.

MUSŲ MENAS.

Rašo A. B. Strimaitis

LIUDA SIPAVIČIUTE-FE-
DOTOVA KALEJIME

VI

Išsikalbėjus plačiau su p. Sipavičute, apie pergyventus ilgus nelaimių metus laike karės, niekuomet ji pati apie save nekalbėjo, niekuomet nesiguodė už jai padarytas skriaudas; ir dabar ji pareiškė, kad nenorinti kad kas apie ją klibėtų, nė kad spaudoje ką nors minėtų.

"Ne karbjeros aš atvažiuau ieškoti; aš jauturiu pilniausiai; atsiečiau kuomet Valdžiškoje Operoje dainavau. Man tas nerūpi. Negi aukų rinkti ar išmaldų pas ką nors prašyti aš čion priuvau. Man rūpi aplankyti Amerikiečių nors didesnių centrai ir supažindint su augsto meno daviniais. Aš nedainuosiu fonografijū, kaip nekurie man pataria, kad tuomi įtkiti nekulturingiems keletu žmonių jasmams. Man rūpi augsto meno auklėjimas ir palaikymas mūsų minių tarpe. Tad mano noru yra dirbti kultūrinį darbą tykia, be jokios reklamos per spaudą."

"Bet, poni", sakau, "Tamsta nepažysti mūsų Amerikiečių budo; jie nori žinoti Tamstą nuo pat gimimo dienos iki tol kol kiekvienas turės progos pamatyti Tamstą ant estrados, jiems žingeidu sužinoti netik Tamstos viešėji darbai, bet net privačiai Tamstos žingsniai, nes Tamsta nesusidurė su mūsų žmonėmis ir nežinau jų reikalavimų; nespėjote koją Amerikon įtkelti, nespėjote pirmame koncerte pasirodyti, jau pasipylė "kritikos", užmetimai, kad Tamsta nes Lietuvė, tik prisidengusi Lietuviskumu, čion atkeliava; delto mūsų visuomenė patriotinga geidžia sužinoti mūsų visuomenės veikėjū praeitį ir darbus. Leisk man skelbti spaudoje nors trumpai apie savo darbus, kurie Lietuviam buvo pateikti be pertraukos nuo pat jaunų dienų kaipo Lietuvaitės, nes žmonės, kurie gyvena ir darbuojasi visuomenės labui, tai apvertinimas tų darbų priklausu nuo visuomenės."

Kaip mes Amerikiečiai gyvenamam svetimoje šalyje darbuojamės labai mūsų Tėvynės, taip ir p. Sipavičute gyvenama svetimoje šalyje darbuojasi mūsų brolių labui, tik palyginamai mūsų Amerikiečių darbai negali atsverti tų darbų, kokius, p. Sipavičutei prisiejo nuveikt. Čion mes gyvename skaitlingais buriais laisvoje šalyje ir tokioj šalyj kur lengviau surasti doleris jei prisieina kas nors vykdynti; o p. Sipavičute gyvena tenai, kur mažas mūsų brolių skaičius ir šalyje priespaudos persekiojimu.

Čion noriu atpasakoti p. Sipavičutės pergyventas dienas kaip ji pati pateko kalėjiman. "Kuomet mano vyras perprovokaciją buvo areštuotas, ir apsteistas įkištas į kalėjimą, tai aš visomis jėgomis rupinausi ir dėjavu pastangų, kad kaip nors paluosavus mano vyrą iš kalėjimo.

"Tik ką kalėjiman įkišus jį, pas mus gyveno vienas ponas S. A., kūr matydamas manę susirupinusia, pradėjo davinėti man patarimus, kaip būtų galima mano vyrui pagelbėti; jis pasižadėjo pasikalbėti su jam pažystramu augstesniojo teismo teisėju, pasitarti dar prieš tardymą ar nebus galima kokiū nors būdu paluosuoti. Keletą kartų paršivedė poną teisėją pas mane į namus, buvo pavalgydintas ir privaišintas, kad vežėjas turėdavo išvežti; galų gale su-

tiko atšaukti iškeltą bylą; jei aš gėsiu jam duoti du tukstančiu dolerijū. Tuom laiku bolševikiški rubliai nėturėjo jokios vertės, delto reikalauta doleriais. Sudaryti man du tukstančiai dolerijū tuom laiku nebūtų buvę sunku, jei liuosai būtų buvę galima parduoti turtas, brangenybės, bet kuomet buvo uždrausta kas nors parduoti po mirties bausme, tai tokios sumos sudarymas ir labai sunki užduotis. Daiktus pirkio paslapčia tikrai žydai ir tai davinėjo už daiktus tik dešimtą nuosimtį daiktų vertybės, bet nieko negelbės, reikia kaip nors pinigai gauti. Vargais negalais, sudariau tukstantį dolerijū ir per p. S. A. tapo kyšis įteiktas teisėjū.

"Po tam per tris itistas dienas nieko nebuvo girdėti: tiktai trečios dienos naktjje apie pirmą valandą, pasigirdo smarkiausias į duris beldimas ir sauksmas "atidaryk duris kuogreičiausiai". Užklausus kas nori įtki, atsakydamas juo keiksmais atsiliepė: "Ne klausk kas, tik atidaryk duris, nes priešingai duris išmušim".

"Aš atsakiau kad vyriškiems durų neprivalau atidaryti nakties laike ir jei bandysite per spēką lauzties vidun, tai šausiu; už durų atsiliepė moteriškas balsas paaiškinantis, kad įleisčiau vidun, reikalauja pas manę padaryti kratą. Tuom tarpu aš prašiau, kad man duotų laiko apsirengti, bet numanydama kad darant kratą jei ką ras brangesnio, tai be tiesos paims, sugriebiau brangiausius daiktus ir atidarius už lango su skrabuke pastačiau. Kuomet atidarius duris, tai įsiveržė keturį ginkluoti vyrai ir viena Latvė moteris iš Č. K. Išvertė visą namą ir ką rado geresnio apart drapanų nieko nepaliko; išplėšė iš lovos p. S. A. ir manę vidurnaktjje išsigabeno. palikdami visame name mano 12 metų sunelį, be skatiko, taip kad biedniukas ant rytojaus nebeturėjo kuomi sau kashno duonos nusipirkti".

"Malonėkite Tamsta man paaiškinti ką tai reiškia Č. K." paprašiau aš p. Sipavičutės.

"Č. K. tai yra taip vadinama "Czevčainaja Komisija" — vyriausioji komisija, kurią buvo suorganizavęs lenkas Dzieržinski, kurią vėliau aliantai įsakė panaikinti, bet nors ji buvo neva panaikinta, bet ant jos vietos buvo įkurta G. P. U. arba "Gosudarstvenojė Politicheskoje Upravlenije" — Valstybinė Politinė Valdība, panaši pirmajai Č. K. buvo susiorganizavusi iš neva politinių Rusijos prasikaltėjų, kuriuos Caro Valdžia vienkiais ar kitokiais įrodymais buvo įkaltinusi ir kalėjimuose susodnusi, daugiausiai kriminalistai, nepataisomi plėšikai, žmogžudžiai, kokiū kiekvienas šalis turi ir laiko juos kalėjimuose. Rusijoj revoliucijos laiku šitie visi kriminalistai buvo paeisti iš kalėjimų ir Sibire pasiskelbė savę augščiausia jėga be jokio teismo areštavo žmones, kjo savo vieton, kankino ir šaudė. Šitokių kriminalistų ir aš buvau vidurnaktjje iš namų išvesta ir įmesta kalėjiman; kartu vienam kambarin su kitais doleriais ir nedorais žmonėmis ir prostitutėmis, Kambarys, kuriame manę įstumė, buvo apie 14 pėdų pločio ir tiek pat ilgio, viso kalinių 38. Bolševikų tvarka buvo taip gera, kad areštavo sulig jų tarmės buržujus, ir kartu kalėjiman grudo su prostitutėmis, kurios

Naujausios žinios iš Lietuvos

KAS KALTAS DUBYSOS KATASTROFAL.

Rugsėjo 10 d. su reikalais vartotų knygų supirkime buvau Raseiniuose. Gavus žinią, kad Rugsėjo 11 d. and Dubysos tilto nutiko katastrofa, nuvykau ten. Katastrofa įvyko del kunigų žioplumo. Ejo dvi bažnytinės procesijos — viena iš Sidlavos, kita Sidlavon į atlaidus, kuriuos susitiko ant Dubysos tilto ir pradėjo ceremonijas laikyti. Lužas tiltui desėtkai žmonių sužeista, kiti ir labai pavojingai, kurie liks amžinai invalidas. Kunigų sužeistų irgi yra. Kalbama, kad vaikai tarpe savęs kalbėjosi: "Neikime, nes tiltas gali lužti". O kunigai supratimo turi kaip ir avinai. Nebesiseka krikščionims, visus jų žingsnius Dievas persekioja. Jei tas butų nutikę "bedieviams" maršuojant, tai skeltbų atsiųsta ant jų Dievo bausmę. P. Kriukelis.

LINAI ISNAIKINO VĖZIUS

ROKISKIS. Šioje apilinkėje randasi tik 3 ežerai, bet žuvintys. Šmet į ežerus žmonės užumerkė linais ir žuvys pradėjo trokšti. Audros upelė buvo turtinga skaniais vėžiais, bet linus pradėjus merkti vėžiai išnyko. Valdžios organai čia turėtų kreipti domę P. Kriukelis

NUVAŽIAVO ATSIVEŽTI RUDO.

KAUNAS. (Elta). Klaipėdos policijos komisaras Pelcas išvažiavo į Ciurichą pargabenti sumintojo buv. Klaipėdos miesto stoties viršininko Vl. Rudo. Gaunama žinių, kad pas Rudą rasta 30.000 vokiečių markių. Jo "bendradarbis" Edelshtainas esąs pabėgęs į Rumuniją. Jis, matyti daugiausia bus paėmę ir pinigų.

Karaliaučiaus policija, gavus Rudo atvaizdą, tuojau jį per radio pasiuntė visems Europos miestams. Jau turėdama Rudo atvaizdą, Ciuricho policija tuojau sulaukė I Ciurichą Rudas atvažiavęs iš Karaliaučiaus.

GRASA MUSEIKOMS IR GIRTUOKLIAMS.

Rugsėjo mėn. 11 d. Vyriausios tribunolas nagrinėjo apeliacinę bylą brolių Kazio ir Juozo Mauručių, Juozo Šumskio, Juozo Staugaičio ir Frico Lynarto, visi Griebių kaimo, Vilkaviškio val. ir aps.

Šios bylos storiija tokia: 1925 m. spalio mėn. 10 d. Vilkaviškio plente ties kareivinėmis aukščiaui minėti penki vaikai skaudžiai sumušė ir sužeidė Juozą Lapkauską, Grigaičių kaimo, žaliosios val. Vilkaviškio apskrities. Juozas Lapkauskas buvo taip smarkiai sumuštas, kad nuo žaizdų galvoje grėšė pavojus gyvybei, tik dėka energingų gydytojų pastangoms ir pavykusiai operacijai sumuštas pavyko nuo mirties išgelbėti.

savo nemoraliu gyvenimu užsikrėtusios įvairiomis ligomis ir paleidusios baisiausiai liežuvis, demoralizuoja kitus kalinius, tokiu būdu bolševikai lygino svieta.

"Nors be jokio paklodalo, kalėjimo mažas langelis palei pat lubas uždarytas ir geležinėmis štangomis iš lauko pusės apkaltas, atsidurus tokiam sugadintame ore, netekau dvasios ir kvėpavimo nustoju, bet ant mano laimės man teko viena ant virštutinių narų sėdėti, ir prie pat lango, tai nosį prie lango prisikišusi atgavau šiek tiek kvapo." (Toliaus bus)

Visi penki vaikai dalyvavę mušime J. Lapkausko tuojau buvo areštuoti ir padėti kalėjiman.

Mariampolės apyg. teismas š. m. gegužės 25 d. brolius Mauručius ir J. Staugaitį pasmerkė po 4 metus sun. darb. kalėjimo, o Fricą Lynartą ir J. Šumskį po 1 ir pusę metų sunkių darbų kalėjimo.

Gavusieji po 4 m. sun. darb. kalėjimo prašė Vyr. Tribunolą bausmę sumažinti, o nuteistieji po 1 ir pusę metų sunk. d. kalėjimo — išteisinti.

Visi penki jaunuoliai prisipažįsta, bet kaltę meta aplinkybėms ir deginei. Pav. kalinys Juozas Šumskis sako: pasigailėkite mano jaunų dienų ir neleiskite supulti kalėjime! Griaudingų balsu pasižada negerti degtinės ir vesti dorą gyvenimą.

Bet tie vilkaviškiečiai žaliukai jau ne pirmą kartą dalyvauja peštynėse ir yra turėję daugiau bylų už muštynes.

Vyr. Tribunolas po ilgo pasitarimo Mariampolės apyg. teismo sprendimą patvirtino, tik pasmerktiems po 4 m. s. d. kalėjimo sumažino ligi 3 metų sun. d. kalėjimo.

PAGAVO LENKŲ "ŠNIPĄ"

Pil. J. Rudziavičius, gyvenantis Pustapėdių k., Vilkaviškio valsčiaus, liepos 22 d. sugavo pašto balandį, ant vienos kojos kurio buvo sidabrinis žiedas su ženklais: Vo48-25-108-5 ir lenkų erelio atvaizdu, o ant antros kojos buvo numeruotas gumelis.

Minėtas pil. jį pristatė į Vilkaviškio Krim. policijos punktą ir iš ten išgavo kvitą su pažymėjimu, kad balandis yra lenkų karo pašto.

Policijai prašant. J. Rudz. balandį paliko su narveliu, nes sakė tuoj vešią paukštį į Kauną tolimesniai ištyrimui. Už tai žadėjo atlyginimą.

Tik praėjusią savaitę J. Rudz. paprašė policijos, kad grąžintų jam narvelį Narvelį grąžino sulaužytą ir pasakė, kad jo sugautą balandį, išlaužus narvelio duris, katė papiove...

Be reikia stebėtis ir abejoti. Ir kodėl krim. policija šį "lenkų šnipą" nevežė Kaunan rytojaus dieną, kaip buvo sakius? Į šį dalyką reikėtų daugiau dėmesio atkreipti.

"OP" VAGLIAI

Rugsėjo mėn. 7 d. Kauno invalidų krautuvėn atvyko 3 moterys ir paprasė parodyti joms manufaktūros medžiagų del kostiumų. Bevartydamos medžiagas jau buvo besirengusios apieisti krautuvę, bet pardavėjas pastebėjęs, kad viena iš jų galą medžiagos pasikišo po skraiste, jas iš krautvės neišleido, medžiaga atėmė ir minėtas moteris pristatė policijai. Pakliuvę kriminalinėn policion pasrodė, kad jos žinomos "šop" vagilės Federavičienės Marė, Tombauskaitė Dveija ir Vjukienė Reiza, visos gyv. Kaune. ("šop" vagystės, t. y. savo rūšies vogimas iš manufaktūros krautuvų medžiagų, kame vagys 2-3 ateina buk tai pirkti).

VILKŲ MEDŽIOKLĖ.

SIMONYS (Panev. ap.). Š. m. rugp. 22 d. šimonių girioje miškų administracija suruošė vilkų medžioklę, kurios metu pavyko išblaškyti ištisą vilkų šeimyną ir nušauti vieną senį vilką, ir vieną jauniklį, o ir keletą sužeidė, kuriu tačiau paspruko. Taip pat, matyt, per klaidą liko nušautos dvi stirios.

Albertas Šarkys.

Studentas.

(Tęsa)

Žmonės kaip alkani vilkai žiemos metu bėgo, šaukdami maldas, viens kito nepavydami, pralenkdami pečių jėga pasinaudojant. Vienas bursas lipo į kalną, antras žemyn, o trečias jau sukosi iš kryžkelio. Susitiko, susimaišė. Vienų giesmė tokia, kitų kitokia, ir visų šaukimų begirdėjosi til tal, tal, tal, tal.

Vytautas iš kelionės jautėsi nuvargęs, bet kalvariškiui draugui pasiūlius pasilsėti, tuoj atsovė, kad nemiegot atvažiavęs, bet, kad pasitikti senai bematytus, ypač bematytas...

Abu išėjo į vadinamą Kalvarijos miestelį pasižvalgyti, pasitikti...

Žmonių minia grūdosi iš vieno galo į kitą. Vaikščiojo seni. Vaikščiojo jauni. Pakraščiais susitarti balaganai, kurių stalai apkrauti visokiais gardumynais. Po vienu balaganu valgykla, po kitu kavinė, arbatinė... Kiek toliau nuo jų ilgiausia eilė pavargėlių, įvairiais balsais prašančių praeivių susimylėjimo. Ištiesę rankas prašo, grobsto už skvernų. Vienas trauko armoninką, kitas jai pritaria. Balsai maldos, besimeldžiančių ant šventoriaus maišėsi ir nyko apylinkėje už kalnų beišduodami užėsį...

Vytautas su draugu grūdosi kartu su kitais iš vieno į antrą gatvės galą. Perėjo porą sykių, nieko iš pažįstamų nesutiko. Pasuko kita gatve...

Ziuri — ji... Susitiko, pasisveikino... Abiem nukaito veidai.

Klausinėja Vytautas kas naujo sostinė, kada atvažiavo Kalvarijon.

— Mudvi nevažiavote, basomis tiesiog per pievas atidžios, — pasakojė Gėnė. Pamanyk, trys mylias atėjom, bet kojos privargę.

— Gerai, kad kojos privargę, — pertraukė kalbą Vytautas: — dabar galėsime pasilsėti.

— Eikime į klebonijos (klioštoriaus) sodą, ten atsisėsim, kojos vėl atsitaisys ir pasikabėsime, kaip leidžiat atostogas.

Nuėjo į didelį, neaptvertą sodą. Žmonių ir ten buvo pilna. Vieni ant žoyno voliojosi, kitį sėdėjo ant suoločių.

Gėnės sesuo su Vytauto draugu ir vienu seminaristu atsisėdo ant suoločio, po didelia palinkusia obele. Vytautas su Gėne nuėjo toliau. Juodu neberadė suoloiko, paėjėję sodo vidurin ir atsisėdo ant vėjos. Kalbėjosi, dalijosi atostogų įspūdžiais... Vasaros gražumu, ilgesiu apeidus gimnaziją...

Priminė meilę... Gėnės veidelis paraudo lyg laukinės aguonos žiedas... Nuleido mėlynas akis, unsišypsojo, bet Vytautas nediršo nieko sakyti... užsibijojo ir nutylėjo. Bet jos tylėjimas reikė tikriausią meilę...

Vytautas toliau nebediršo klausyti... Atsikėlė ir nuėjo pas sėdinčius... Vakare prižadė jo buti konferencijoj ir jos vakarėlyje. Užėjo didelis lietus, jodvi pasivėlino ateiti. Po keleto trumpų šokių vakarėlis pasibaigė. Atsiveikino ir nuėjo katrie sau, žadėdami dar rytojau dieną susitikti.

Vytautas su savo draugu grįžo miestelėn... Pakelįj porom susėdė kvatojasi maldininkai... Vylingi bučiavimai, vaidmainingi žodžiai... apsiavilimas.

— Nesistebėk, Vytautai, šiemet nieko baisaus nėra, — užvedė draugas kalbą: — Šiemet blogas oras! — Pataikyk atvažiuoti, kuomet geras oras, čia rasi šventos istorijos Sodomą ir Gomorą. Laukė naktinių pamaldų. Pusė jaunimo po krumus meldžiasi, o kiek ukinkams pridaro iškadų. Jei kurio papuola arti rugiai, nebežino, ar plauti ar palikti. Nedyvai, kad tas įvyksta jaunimo tarpe, bet tas pat ir pas senus, o ypač pas visokius valkatas. Ką jie išdaro ir kitam žmogui papasakoti baisu! Kiek čia visokių vagysčių, sukčiavimų. Nebe to suvažiuoja dievotų žmonių, bet... tai išimtis. Žodžiu, važiuoja, kad važiuoti. Prisiitako gero pravenito ir lėbauja atvažiavę. Mat namuose tokio baltiaus nėra. Žmogus biskutį pasispaudžia, pasiruošia kelionėn, o čia žinoma, savotiška, iškelia. Ne ką besakyti, kuris atsiveža alaus bačkutę, o prie to dar baltosios! Šitoks žmogelis čia turi Velykas!

— Man čia visai nepatinka, — kalbėjo toliau Vytautas. Nesu aš dievotas žmogus, neturiu tokio tikybinio jausmo, kaip tu sakai. Vyrai susivažiuoja lėbauti, moters pyragus naikinti ir orą gadinti bažnyčioje. Ant šventoriaus tiesiog nepakenčiama Bobos eilėmis kaip silkės bačkoj, suvirtusios miega, o koks oras! Manai, kad siera vandenilio aptiekioj randies. Gal mano nosis perdaug poniška, bet daugiau, negu pusvalandį negalėjau išbuti pamaldose.

Vytautas su Gene antrą dieną nebesusitiko. Matė ją pro šalį einant, bet neturėjo laiko kalbėtis.

Grįžo iš Kalvarijos nelabai patenkintas. Kelyje užklupo audra; parvažiavo visi nušlapę, sušalę...

Naujos pažintys.

Atostogos bėgo greitai. Vytautas nei juoste nepasijuto, kaip savaitės prabėgdavo. Sugrįžęs iš gimnazijos susipažino su neseniai apsigyvenusiais, artimame miestelyje, giminė. Rodos, buvo tolimas pusbrolis. Žmogus silpno sveikatos, nors turėjo metų tris dešimtis. Šeši metai kaip vedęs rusę, su kuria jau augino sunų.

Ši šeimyna gana inteligentiška, tad Vytautui nusibodus besidarbuojant namuose, sėsdavo ant dviračio ir važiuodavo pasišnekėti.

Pusbrolis ir jo žmona, abu augę Rusijos miestuose, kentę revoliucijos audrą, Vytautui labai buvo įdomus. Juodu pripasakodavo Vytautui visokių pergyvenimų įspūdžių, o ypač iš paskutiniųjų revoliucijos metų! Pačiuodu buvo neturtingu, likusiu vien tikta del revoliucijos priežasties. Vyras buvo baigęs dvi ar tris gimnazijos klases, lankęs dailės mokyklą, bet del savo tinginiamų jokios specialybės neįgyjęs. Vėliau prasimokinęs fotografuoti, kuo ir vertėsi sugrįžęs į X miestelį.

Žmona buvo dvidešimtis metų amžiaus baigusi keturias gimnazijos klases, rudomis akimis tamsiais plaukais rusė. Ji ištekėjo tik šešiolikos metų budama, nemokėdama jokio amato, nesuprasdama kas yra gyvenimas. Begyvendama su vyru išmoko siuvėjos amato ir fotografuoti. Abu mokėjo šokio tokio amato, rodės nieko netruksta gyvenime, vienok taip nebuvo...

Nei vienas nei antras kitokio amato nemokėjo, o tuo verstis tokiam nedideliame miestelyje buvo sunku. Kitokėsių manymų žmonės butų galėję „buržuizkai“ maitintis ir apsilaryti, bet juodu, kaip miesto paukščiai, to nemokėjo padaryti. Kuomet uždirbdavom pinigų, visako budavo pilna, o kuomet neuždirbdavo, — kentėdavo ir be duonos. Juodu sudarė tokį tipą žmonių, kurie mėgsta geriaus pakentėti nevalgę, bet neimtis kito darbo, jei iš pirmojo negalima pragyventi.

Atvažiavus Vytautui, pasakodavosi, kad dvi trys dienos, kaip kenčia be duonos, be mėsos, bet ir kitų valgių nėra apšči... Vaikelis verkdamo priėjęs prie motinos: „Mama, kušat chočiu!“

Dažnai motina neturėdavo ką duoti. Ramindavo vaikelį, prižadėdama parnešti jam duonos.

Gaila darydavosi Vytautui iš skurdžiai gyvenančios šeimos, bet jai pagelbėti niekuo negalėjo... Pačiam reikėjo ruošti universitetan, sutaupti nors pradžia skatiko. Gerai žinojo, kad nevieną sykį prisieis be pietų likti, o gal nemažiau norėti duonos, kaip tas mažas vaikelis. Numatė visokį skurdą, tačiau ryžosi studijuoti.

Vytautas išprašydavo ką nors iš tėvų savo giminei, bet jam tas pasisekdavo nevisuomet. Vytautas ir jo tėvai gyveno iš ukės, bet joje daug ir darbo. Pusbrolis neturėdamas darbo geriaus pavėnčiais vaikščiodavo ir keikėdavo buržujus. Šitoks elgesys Vytauto tėvams netiko... Kuomet sunus paprašydavo maitės, ji atsakydavo: „Vaikelis, perdaug tinginiais rupinies.“

(Bus daugiau)

DIRBK, ŽMOGAU!

Dirbk, žmogau, kiek gali,

Kol dar jaunas esi.

Jėgoms jaunystės stipriomis,

Naudokis jomis.

Nes kaip pasens.

Jėgų neteksi,

Tada, nors kaip dirbti norėsi,

Bet negalėsi.

Todel, žmogau, gerai apgalvok.

Ir visas jaunystės jėgas sunaudok:

Del savo naudos

Ir del tėvynės Lietuvos.

R. Lekas.

Simas Baltutis.

Lyg žvaigždutę mirgionelę,

Lyg baltąją sniegurėlę

Išlydėjau aš tavę.

Naktis pynė sapnų tinklą

Širdis statė tau paminklą —

Sudie, mano mergužele!

Sudie, jaunus bernuželi!

Ar sugrįši pas mane?

Lauksiu tavęs kas rytelį

Rasai krinant nuo žiedų,

Ir vėlųjį vakarėlį

Pasipuošus vainiku.

Aš sugrįšiu, mergužele,

Klevo medžio laiveliu,

Ir per gilią juruželę

Drąsiai plauksime abu.

Ačiu, mano bernuželi,

Užu prižadus gražius,

Tau lauktuvių-dovanėlių

Mano širdis bus.

Lik laiminga, mergužele!

Ugdyk meilę vienumoje;

Sėk rutelį, puošk darželį,

Tegu kvėpia ir žaliuoja.

"LIEPSNOSVAIDIS" ŠIRDIMS DEGINTI.

Tokia antraštė neseniai pasirodė Lietuvoje jauno poeto Sališo Šemerio eilių rinkinėlis.

Sakytą knygutę turi 62 puslapus ir joje telpa 22 eilėraščiai, parašyti 1919-1926 m. Šemeris savo poeziją šioj šnygutėj padalina į du skyrius. Pirmame skyriuje eilės iš kovų del Lietuvos nepriklausomybės, raginimai dirbti, Vilniaus minėjimas ir ilgėjimas ir tt.

Pirmučiausia Šemeris eilėmis „Bundant“ ragina tautiečius dirbti:

Pamirškime pasaulį, kurs, jau diingo...

Pamirškime, kad darbo metas neramus...

Tik kviečiami į darbą gaudesio galingo

Padėkime statyti kuriamus namus.

Arba toliau tame pačiame eilėraštyj ryškiau pabrėžia savo šauksmą:

Kiekvienas pašauktas statykime krutinę.

Ką dirbti galim—dirbkim butinai!

Šemeris yra optimistas. Jis nenusiulpsta, bet tvirtai tiki, kad:

Mes savo rankom atsiimsim Ir Gardiną ir Vilnių su Trakais

...Ir Gedimino kalno pilies griuvėsius

Per amžius amžiams amžinai Mus vėliava suplevėsuos...

Šemeris buvo Lietuvos karėivis. Jam kovos del tėvynės nesvetimos. Todel jo poezijoj randame daug kariško, minint nepriklausomybės karus arba drąsinant mus jaunimą.

...Mums nebuvo Nei šautuvų,

Nei patrankų, nei granatų.

Vien tik susispietę norom Laisvės trokštamu žingsniu

...Neginkluoti

Ir nudriskę ir basi,

Vedini geismu už viską drąsesniu

...Mes apjuosime tėvynę. Tuom mes esame užgynę

Skverbtis priešam

Į mus viešą

Židinį — namų gerovę.

Šemeris Vilniui yra pašventęs daug savo raštų. Jis Vilniaus ilgisi:

...Gedimino Kalno mieste!

Savo ilgesio bokštų rankas į tave ištiesę

Mes neleisim nurimt pasauliui.

Antrame skyriuje jau randame įvairių eilėraščių. Čia Šemeris ir savo „aš neužmiršta“:

...Pabalnojęs žirgą aš į laimę joju, —

Aš į laimę joju lukusčiu spartus...

Sakytame skyriuje itin gražus eilėraščiš „Veni Creator Spiritus“:

Ateikie kuriamoji dvasia, Pasaulio jėga stumiamoji!

Praskleisk gyvatoj naują angą Kad jau galėtų žengti drąsiai

Kurie tamsybėse neanka

Ir ateities ugnim liepsnoja.

Nors kaip aukščiau minėjau, Šemeris yra optimistas. Pas jį mažai užtiksi pesimizmo, nusivylimų ir „pasaulio skausmo“ liekanų, bet retkarčiais vis tik pasitaiko užtikti ir pastarųjų ypatybių. Vienas, kitas „liudėsis“ ir šioj knygutėj išsibrukes, pav. Ji man ne žodelio...

Tik nulinkę žvilgiai, —

Tik nulinkę žvilgiai tikino mane,

Kad užgeso džiaugsmo dienos jau atžvilgę, —

Dienos jau atžvilgę sproginų tvane...

Arba kitur matome šemerį vilties nustojusį:

...Visose Europos gatvėse Ties visais žemės kraštais

Nors ir be vilties...

...Šauksim iš numirėlių pakilti... (Visur mano pabraukta š.)

Bet tokių mažmožių pas Šeme-

rai labai mažai. Bendrai apie Šemerį tenka pasakyti, kad jis jaunimą nenuodija įvairiais „skausmais“, kaip kiti — ne-

verčia jaunimą ludėti jo rasti skaitant, neverčia tuščiai svajoti. Pas Šemerį labai mažai randame mergelę garbinant Norintiems pasveikti iš įvairių „meilės ligų“, kaip tik partartina Šemerį skaityti.

Širvys.

Piliečių klubų organizavimas.

Keliolika mėnesių atgal viename iš mūsų laikraščių tilpo straipsnis parašytas V. M. Čekanausko (buv. Sandaros Centro Valdybos nario) apie organizavimą lietuvių, Amerikos piliečių, klubų ir visų politiškių draugijų bei kuopų į vieną sąryšį, organizaciją ar draugiją. Prabėgo keliolika mėnesių, nieks beveik daugiau nepajudino to klausimo, tarytum, kad sujungimas mūsų politiškių klubų būtų visai bereikalingas dalykas. Dargi ir pereitasis visuotinas seimas Phila., Pa, nekreipė domės ir tik po seimui „Dirva“ Nr. 39 str. „Seimo apileistas butinas dalykas“.

Tik vieni bostoniškiei lietuvia matydami svarbą sušaukė apilinkės klubų įgaliotinius ir šiaip inteligentus rug. sėjo 26 dieną ir kaip matėme „Sandaroje“ (žr. „S.“ nr. 39 str. „Lietuvių piliečių konferencija ir prakalbos“), kad tamsai suvažiavimas buvo skaitlingas ir net jau padaryta pati svarbiausioji dalis — sutverta Mass. valstijoje Lietuvių, Amerikos Piliečių, Sąjunga ir beabejo išrinktoji valdyba rupinėjosi sutraukti visus klubus esančius Mass. valstijoje.

Tai padaryta branduolys ir jį turi pasekti visos kitos kolonijos, valstijos. Jau atėjo valanda, kad lietuviai, gyvenantieji Amerikoje, butinai turi įdomautis, kad lietuviai visur būtų žinomų ir kad skaitlingesnė vetose, ten kur letuvių balsuotojų yra didelis skaičius, išstatytų savo kandidatas į miestų ir apskričių valdybas ir vietas. Kad vienur kitur ir nelaimės mūsų kandidatai, bet dirbant ir dedant visas pastangas lietuvių vardu, lietuvių vardas Amerikoje pasidarytų žinomas, patys amerikoniai eitų prie mūsų, eitų į mūsų parengimus, išvažiavimus ir sykiu didintų mūsų spēkas. Nors Jungtinėse Valstijose jau yra vieta (Pa. ir Ill.), kur lietuviai užima valdiškas vietas, bet tos kolonijos nėra didelės, neturi taip sakant didelės žymės, reikia sujungus visas spēkas dirbti ten, kur kolonijos didesnės ir ten visomis spēkomis skverbtis. Visi žinome, kad ateitybei užsidiarius nyksta mus tautos žmonės, jaunieji, čia gimę, matydami jog mūsų žmonės su amerikoniais nesiriša, neina į Amerikos politiką, nutolsta nuo lietuvių ir teisingiau pasakius, kaip dabar visi matomė, čia gimusieji ir augusieji, jau kaip ir ne lietuviai: lietuvių kultūriniais ir politiniais darbais neužsima. Ir kad išgelbėt mūsų čia gimusius lietuvius nuo ištautėjimo kaip tik ir reikalinga, kad mes visi eitume prie Amerikos politikos ir duotume čia gimusiems lietuviams darbo ir supratimo. Neseniai man teko važinėti keletą kolonijų ir matyti ant sienų skelbimus: „Irish American“, „Swedish American“, dargi „Polish American Republican“ (arba Democrat)

ar kaip kitaip. Taigi buvęs Bostone lietuvių klubų ir politiškių draugijų suvažiavimas yra sveikinantis ir tik geistina, kad išrinktoji centralinė Mass. valst. klubų valdyba nenuleistų rankų ir tuojau pradėtų rupintis dar kitą suvažiavimą padaryti ir

sutraukti atsovus visų Mass. valst. klubų ir politiškių draugijų atstovus. Kada Mass. valst. lietuviai dirbs Amerikos politikoje, pasižymės savo darbotumu ir energingumu, tai pamatys jų pavyzdį kitos valst. ir suorganizuos panašius klubų sąryšius, ir kada tų sąryšių bus didesnis skaitlius, tada jau galima bus sutraukti į vieną organizaciją, į vieną sąryšį visus Amerikos lietuvių politiškius klubus ir draugijas.

Taigi, ką Lietuvių V. seimas pražiošėjo, ir ką dabar bostoniškiei pradėjo veikti, imkime visi domėn ir organizuokime visose valstijose Lietuvių Politiskus Klubus ir Draugijas į didesnius apskričius, į sąryšius, o ateityje mūsų tautos nariams bus daug naudos ir gerovės.

Taipgi geistina, kad šiuo klausimu „Sandaroje“ būtų kuodaugiausia straipsnių, nes „Sandara“, kaip politiškas laikraštis skaitomas visuose klubuose. Taipgi reikia, kad patys klubų vedėjai, organizatoriai, ir pirmininkai atsilieptų su savo mintimis, o ypač praneštų apie savo klubų darbus ir politišką veikimą. „Sandara“ rupi lietuvių vardas, lietuvių gerovė ir jų ateitis ir jį dės į savo skiltis visų klubų veikimus politikos reikaluose.

Mot. Bėdulis.

Ivairenybės.

PRIVERSTINAS ATJAUNINIMAS.

LONDONAS. IX. 16. (Elta) Radio pranešimu, į Vokietiją grįžo iš kelionės aplink pasaulį žinomas vokiečių mokslininkas dr. Schmidtas. Jis yra artimas Vienos atjauninimo metodų eksperto prof. Steinacho bendradarbis. Keliaudamas aplink pasaulį dr. Schmidtas tuos metodus taikė įvairių kraštų įvairioms tautoms ir jo mėginimai, kaip jis pats pareiškė, buvę labai sėkmingi. Amerikos Jungtinėse Valstybėse ypač New Yorke Steinacho metodai žmonėms jauninti esą vartojami gana plačiai. Schmidtas pats turėjęs galimumų patirti, kad dar prieš šešerius metus Steinacho metodu atjauninti vyrai tesidžiaugią šiandien tų metodų vaisiais.

Dr. Schmidto nuomone, būtų labai naudinga, jei valstybių vyriausybės išleistų specialinį įstatymą, kuriuo einant visi seni žmonės turėtų atjauninti. Tuo budu visuomenė būtų atpalodota nuo senių šelpimo ir globojimo ir drauge padidėtų tautos produktingumas.

Dr. Schmidtas pabrėžė, kad atjauninimo procedūra esanti lengva ir visiškai nepavojinga. Operacijai padaryti reikalinga tik pusė valandos, per kurią pacientas nejaučias jokio skausmo. Po operacijos jis turės pagulėti dvi dienas lovoj ir po dviejų mėnesių jau gali džiaugtis operacijos vaisiais.

NEŽINOMA JUROS LIGA. Vokietijoj pastebėta keista ir nežinoma liga. Kaip tik žmogus išplaukia juron, staiga prasideda kojų ir rankų raumenų konvulsijos ir visą kūną laikimai suparalizuoja. Artinantis prie kranto, ligonis sveiksta, bet tolinantis — vėl ima sirgti.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
K. J. PAULASKAS, Editor
K. SIDABRAS, Business Manager

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas sietosi nuo dienos užrašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00. Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašte Money Orderius, adresuojant:

"SANDARA"

327 E Street

South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos straipsniai.

PASAULIS PRABILO APIE LIETUVĄ

Per šešerius metus klerikalams valdant Lietuvą, buvo naujybė, jei kada pasitaikydavo viena kita žinutė apie Lietuvą pamatyti Amerikonų arba kitų tautų spaudoje. Nieko stebėtino nėra. Mat klerikalams vedant klebonišką politiką, jie nieko daugiau nežinojo kaip tik pasauliui pasirodyti vergais. Jų aukščiausia instancija buvo Romos Popiežius, prieš kurį jie nuolankiai klupščio ir kur pastarasis su viena ranka neva Lietuvą laimino, o su kita stumė lenkus ant Lietuvos sprando ją pavergti. Pasaulinė diplomacija ir politika, kuri lemtų Lietuvai šviesesnę ateitį buvo jiems nežinoma arba pamiršta.

Naujoji Lietuvos valdžia, kurią sudaro Valstiečiai Liaudininkai su Socialdemokratais, nors vos keli mėnesiai kaip veda Lietuvos reikalus, ant tiek pažengę pirmyn, kad šiandieną Lietuvos vardas garsiai praskambėjo po visą pasaulį. Delko? Delto, kad dabartinė valdžia nelenkia savo sprando prieš šventai šilpavotus Lietuvos priešus, bet ieško tokių kelių, kuriais Lietuvą būtų galima išvesti į saugesnę ir šviesesnę ateitį.

Pasirašymas sutarties su Rusija, Lietuvą pastatė daug ko reiškančią Europos politikoje, apie kurią pasaulis dar nežino ir prabilo. Tokie žygiai netik pasaulį plačiau supažindino su Lietuva, bet sykiu davė daug tvirtos vilties ir greitesniam Vilniaus su kitomis per Lenkiją užgrobtomis teritorijomis atvadavimą.

Matant tokius Lietuvos valdžios žygius, kiekvieno lietuvių pareiga nepasiduoti jokiems užkulisiniams politikieriams; bet su atsidėjimu remti valdžios darbus, kurie Lietuvai yra neapsakomai svarbūs ir naudingi.

Klerikalai stengiasi valdžios darbams kenkti visokiais būdais. Jie skleidžia visokias nesąmones, buk valdžia davusi valią bolševikams ir visa Lietuva esantį raudona. Nieko stebėtino. Klerikalams baisu darosi, kad ta Lietuvos liaudis, kuri klerikalams šalį valdant buvo prispausta ir laikoma nelaisvėje, šiandieną prie naujosios valdžios atgavo laisvę ir jaučiasi kaip laisvos šalies piliečiai. Juk ir priešodis sako, kad laisvę pažinę vergais nebusime. Tad ir klerikalai mato, kad Lietuvos liaudis gavusi laisvę nedaleis klerikalams grįžti valdžion, jog vėl tapti vergais. Iki šiol klerikalai dar turėjo viltį, kad reikale galės prieš bedievius pasiūkti brolius Kristuje lenkus. Gi dabar, Lietuvai sudarius sutartį su Rusija ir ta viltis žuvo. Tad ir prisieina vargšams gyventi desperacijoje.

DIDŽIOJO KARO AKYVAIZDOJE

Vėliausi pranešimai iš Europos rodo, kad karas Europoje yra neišvengiamas ir jis gali kilti bile valandą. Mat Lenkija, kuri iki šiol gyveno gruboniškai tikslais, kada ji padarė sutartį su Rumunija ir ta sutartis paaaiškėjo, tai jokio didelio šturmavimo nebuvo. Tik Lietuva su Rusija matydamos, ką toki Lenkijos sutartis reiškia, tuoj sudarė tarpu savęs sutartį, kuri Lenkiją pastatė tartumei nuoga dilgynėje.

Gi spalio 9 dieną, kurioje visa Lietuva, sulaukdamą vienai minutę visą šalies judėjimą ir išreiksdama liudėsi del per lenkus pagriebimo Vilnių ir pareiksdama, kad visais galimais būdais bus einama prie Vilniaus atvadavimo. Lenkija tartumei karštu vandeniū perpylė.

Iki šiam laikui, Lenkija drąsiai užsiiminėjo vagystėmis ir svėtimų kraštų okupavimu, nes ji turėjo už savo pečių geras talkininkes Rumuniją ir Franciją, tai visai nebijojo Lietuvos pasikėsimo atgauti Vilnių, nes žinojo, kad tarp Lietuvos ir Lenkijos kilus karui, Lenkija galės išieiti pergaetoja. Prieg tam tamo mai ji manė, kad Vokietija vis nedraugiška Lietuvai už Klaipėdą ir karui kilus netik ji nepalaikys Lietuvos pusės, bet dar galės pasinaudodama proga atsiimti ir Klaipėdą.

Dabar pasirodė visai priešingai. Lietuva sudarė sutartį su Rusija, kur Lenkijai kariaujant prieš Lietuvą reikės kariauti ir prieš Rusiją. Gi Vokietija kuri buvo numatyta kaip neutrali tokioje kovoje ir gi pareiškė, kad ji nepripažysta Locarno nustatytus Rytinėje Europai rubežius, kas reiškia, kad ji nesutinka su dabartinėmis Lenkijos sienomis, į kurias įeina ir buvusi Vokietijos teritorija Aukštojo Silezijoje. Tas parodo, kad Vokietija netik svirtų Lenkijos pusėn tokiam karui prasidėjus, bet ji dar gali pasistengti atvaduoti ir savas teritorijas, kurias šiandieną Lenkija valdo.

Austrija, kuri yra Vokietijos gera draugė, kiek tenka sužinoti irgi rengiasi prie ko tokio nepaprasto. Savaimi aišku, kad ji irgi eitu prieš Lenkiją. Jeigu politika nepasikeistų kaip ji šiandieną yra Europoje, tai aišku, kad susidarytų dvi tvirtos kariaujančios galybės maž daug sekanti: Lietuva, Rusija, Vokietija ir Austrija prieš Lenkiją Franciją, ir Rumuniją iš kitos pusės. Kokoje pozicijoje laikytųsi Anglija ir kitos valstybės — nežinia. Jeigu jos nesvirtų Lenkijos pusėn, tai savaimi aiškus lenkų pralaimėjimas, nes kaip Lenkija taip ir Francija randasi didžiausiam finansiniam krizyje. Nežiūrint to visko, Lenkija vistiek rengiasi karui. Kaip greitai ji praplėtė savus rubežius ar taip greitai nepriseis susiaurinti. Tą parodys ateitis.

Apžvalga.

EX-KUNIGAS APGAUDINĖJA MOTERIS.

"Lietuvos žinios" praneša sekantį atsitikimą Lietuvoje:

"LAZDIJAI. Musų kampelį aplankė įdomus nuotikis. Rugsio 5 d., ex-kunigas Juozas Kazakevičius, kilęs iš Pakuonio vals. Taurakiemio k., atvyko į Veisėjus pas Serapiną Sinkauskienę, kurios vyras jau 12 metų Amerikoje gyvena, ir užsirekomendavo jos vyrui. Ši, nabagė, nudžiugo savo "prisieję" sulaukus, iš kėlė sulauktuvės, be to, "vyru" davė 10 dolerių kelionei neva jo bagažo ir pinigų iš Kauno parvežti. Bet "vyras" vietoj Kauno, pasuko į traktyrių ir pusę pinigų prapilijo. Tada tik Sinkauskienė suprato, kad tai ne jos "prisieja". Pranešė policijai. Ši dalyką išaiškino. — eks-kuniga areštavo ir pristatė Seinų T. Teisėjui. Dabar eks-kunigas K. kevičius prisimeta, o gal ir tikro yra, nepilnaprotis. Jo planą Sinkauskienė prigauant ir visa taktika rodo ji esant sveiku. Jis sakosi, kad taip pasielgti jį prikaltė: vienas vargonininkas ir šiaip pilietis, — abu krikščioniški veikėjai. Laikė tardymo eks-kunigas Kazakevičius, taip nesenai su kun. Starkum draugavęs, išsireiškė: "Man buvo gėda vadintis vyrų tos moters, nes aš, kaip buvęs kunigas bijojau, kad to niekas nesužinotų".

Serapinos Sinkauskienės vyras, Stasys Sinkauskas, šiuo metu gyvena Amerikoje, mieste Lawrence, Mass. netoli Bostono.

NEGUDRUS PATEISINIMAS

Kada "Lietuvos žinios" pastebėjo, kad kunigai žinodami Dubysos tilto silpnumą, suvedė ant jo žmonių minias, su kuriuom minios nukrito, tai "Darbininko" redaktoriui ta pastaba nepatiko ir jis vė sakė:

"Pirma, iš kur tas rašytojas žino, kad "kunigai gerai žinojo, kad tiltas buvo silpnas"? Toliau kas sveiko protu turėdamas gali daleisti, kad bile kokie vadai žinodami tilto silpnumą, eis patys ant jo ir minias ves, kad savo ir minių sveikatą ir gyvastį rizikuoti?"

Tai daugiau negu keistas pateisinimas. Jeigu kunigai tur: supratimą apie bankieravimą, sachorino šmugeliavimą, iš valstybės izdo panaudojimus saviems reikalams valstybės pinigų milijonus litų, tai kodel jie negali turėti supratimo, kad ant supuvusio tilto neleisti minios žmonių? Kristus yra pasakęs, kad tyra sąžinė ir tikru tikėjimu gali per vandenį eiti ir neskęsi, bet kunigai net su tiltais krinta. Tas parodo, kad jų sąžinė netyra. Jei būtų tyra sąžinė ir jiems būtų rūpėjo minių sveikata ir gyvastis, tai valdydami Lietuvą per šešerius metus, būtų atremontavę supuvusius tiltus ir tokių baidių nelaimių nebūtų atsitikę.

DR. BASANAVIČIUS SUKAKTUVĖS

Šiais metais sukanka 50 metų, kaip Dr. J. Basanavičius pradėjo darbuotis lietuvių tautos atgimimui. Taipgi šių metų lapkričio 23 d. musų tautos atgimimo veteranas pabaigė 75 savo amžiaus metus. Vilniaus ir apelinckės lietuvių šias dvejopas sukaktuves rengiasi labai iškilmingai paminėti. Amerikiečiai lietuvių irgi neatsilikim nepagerbę sa-

vo tautos veteraną. "Sandaros" ofise galima gauti gražų ir didelį Dr. J. Basanavičiaus paveikslą, trauktą 1883 metais, tad yra "Aušros" įkurimo metais. Įsigykite šį paveikslą ir papuoškite savo namą. Kaina tik vienas doleris.

LIETUVOS BIUDŽETAS 1927 METAMS

Lietuvos finansų ministeris yra praręngęs pateikti ministerių svarstymui biudžetą 1927 metams. Pajamų numatoma 229 milijonai litų arba 13 milijonų litų mažiau negu 1926 m.

Išlaidų numatoma 209 mil. litų, vieton 214 mil. šiais metais. Išlaidos paskirstytos sekančiai:

	1926 m.	1927m.
Resp. Prez.	259.000	221.000
Seimas	1.355.000	1.308.000
Min. Kab.	1.720.000	1.307.000
Val. Kont.	1.110.000	1.131.000
Svt. M-ja	30.544.000	32.816.000
Uzs. M-ja	3.999.000	3.683.000
Teis. M-ja	8.148.000	8.085.000
Z. Uk. M.	18.982.000	17.167.000
Vid.R.M.	19.894.000	19.217.000
Fin.M-ja	17.860.000	15.690.000
Kr.Ap.M.	41.814.000	40.153.000
Valst. skoloms atmokėti	6.130.000	6.531.000
Klaip. kr.	4.800.000	6.600.000
Pensijų paš.		
fondas		869.000

Kaip matome, tai tik valstybės kontrolė ir švietimo ministerija turi padidintas samatas, gi visų kitų sumažintos. Tas parodo, kad vyriausybė rūpinasi taupumu.

PASIKĖSINIMAS NUŽUDYTI KUNIGĄ BUČĮ.

Klerikalų laikraščiai paleido skandalingą gandą, buk Kaune piktadarys pasikėsines nužudyti kun. Bučį. Girdi kun. Bučys sėdėjęs savo kambaryje prie stalo ir kaž kas šovė per langą į jo kambarį, kur kulka pralėkusi pro Bučio galvą. Šovimas buvęs apie 3 valandą po pietų.

Tokiam klerikalų pranešimui tikėti negalima. Jeigu tikrai kas būtų turėjęs tikslą kun. Bučį nužudyti, tai jis nebūtų padaręs pasikėsimo dienos metu, galėjo surasti patogesnį momentą. Matomai greičiau kam susišaudžius keno kulka išdaužė Bučio namo langą, o klerikalai del didesnio burbulu paskelbė, kad tai pasikėsinimas Bučį nužudyti.

V. K. RAČKAUSKAS REDAGUOS "LIETUVĄ"

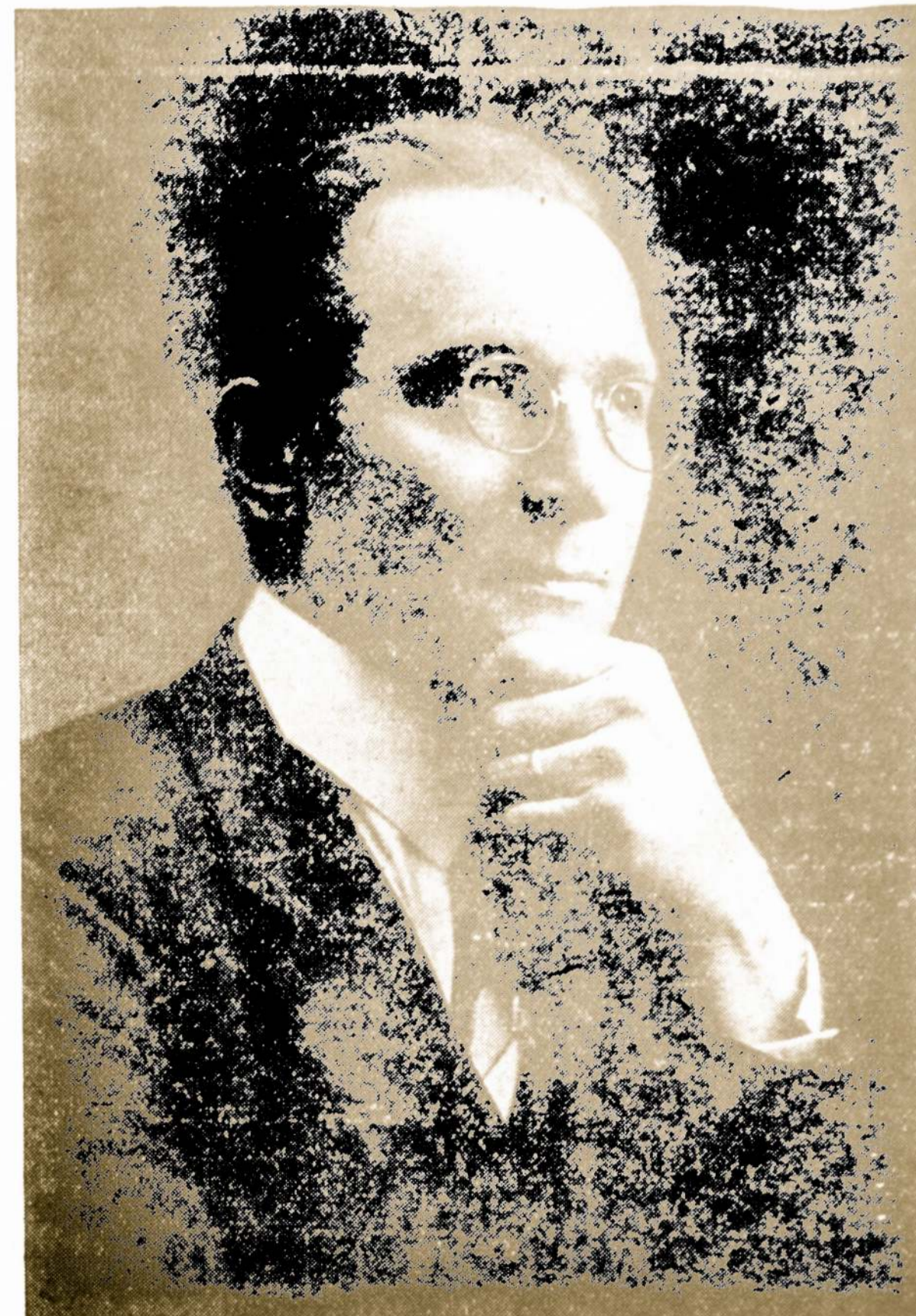
Ateina žinios iš Lietuvos, kad buvęs Sandaros Centro prezidentas ir dabartinis laiku Lietuvos atstovybės Londone Sekretorius p. V. K. Račkauskas, esąs pakviestas redaguoti Lietuvos valstybės pusiau oficialią organą "Lietuvą", kurią iki šiol redagavo p. Dailydė. Vadinasi p. Račkauskas bus vyriausiu to dienraščio redaktorium.

Taipgi mums teko girdėti, kad ir buvęs "Sandaros" redaktoriu p. V. J. Šliakys irgi redaktoriauja prie "Lietuvos". Linkime jiems geriausios kloties.

KLERIKALŲ NERVOTUMAS IR SANDARIEČIAI.

Pastaru laiku Amerikos lietuvių klerikalai visais frontais pradėjo daryti atakas ant Sandariečių, net parodydami didžiausią savo nervotumą ir nesvarumą. Tokiam jų šėlimui yra susidėjusios kelios priežastys.

Viena priežastis tai ta, kad pastaru laiku Lietuvoje žmonės labai reaguoja į Sandariečių veikimą ir darbus ir nuolat tiems darbams pritaria. Mat Sandariečių organas "Sandara", kurios apie tukstantis egzempliorių pasiekia įvairius

A. B. STRIMAITIS, NAUJAME DARBE

Pirmiaus buvęs Baltic States Bankas, permainė vardą ir padidino kapitalą iki pusės milijono dolerių; šiomis dienomis persikraustė į dvidešimts-dviejų laiptų namą, užimą visą žemutinę dalį budinko savo reikalams.

Užrubežinių reikalų skyriaus vedėju į vietą mirusio M. W. Bush, Banko direktoriai paskyrė A. B. Strimaitį kaip pirmutinį Banko direktorių ir organizatorių, pirmiaus buvęs S. L. A. Centro Sekretorium.

Banko naujas adresas:

THE PENNSYLVANIA EXCHANGE BANK
322 — 8th Avenue, New York, N. Y.

Lietuvos kampas, nušviesdama įvairias klerikalų makliorystes, nušviečia tenaitiniamis mušų broliams Sandariečių nuveiktus darbus ir busintį veikimą, su kuom Lietuvos žmonės susipažinę ir laikosi Sandariečių taktikos, nesiduodami klerikalams suvedžioti.

Negana dar to. Lietuvos žmonės pamatė, kad Sandariečiai, kurie energingai darbavosi, kad Lietuvoje klerikalus išmetus iš valdžios ir padėjus pažangiosius žmones, atliko milžinišką ir naudingą tautai darbą. Su klerikalų pralaimėjimu, užsibaigė Lietuvoje įvairios šmugelystės ir neteisybės; piliečiai atgavo pageidaujamą laisvę, kurios prie klerikalų viešpatavimo neturėjo.

Gi svarbiausioji klerikalų puolimui priežastis bus ta, kad Sandariečiai, pradėjo judintis dideliu partijiniu darbu.

Mat iki šiol, Sandariečiai veik išimtinai darbavosi tik Lietuvos reikalams. Gi tuo pačiu sykiu, kada Sandariečių visos jėgos buvo nukreiptos Lietuvai, klerikalai su įvairiais "strieličiais" ir kitokiais "inžinieriais", neva vedė "Tautos Fondo" ir kitokių fondų vajus, kuriuose surinkti pinigai virš pusės milijono dolerių prasmego jų kišenėse. Vadinasi, visuomenės suaukuoti pinigai netik nepasiekė Lietuvos vargšų, bet dar nepajėgė sutvirtinti nei kerikalines partijas iki tokio laipsnio, ant kurio jos stovėdamos galėtų tvirtai laikytis. "Tautos Fondas" išdžiuvo, nėra iš kur gauti "paskolos", argi tai nepikta. Ar tai nerimta priežastis susinervavimui.

Gi Sandariečiai, kurie darbavosi Lietuvos reikaluose savo partijos reikalus laikydami antraeilis, vienok pajėgė ir savo partiją su organu išlaikyti ir dar sekmingai darbuotis kulturiniame darbe. O dabar kada savo kiltais darbais gavo visuomenės pasitikėjimą ir pritarimą, pradėdami savo partijinį darbą turi pasekmes, tai aišku, kad greitioje ateityje Sandariečiai lemta sutvirtinti ir dar didesnius darbus nuveikti, tas ir ne-

ria iš kailio klerikalus.

Valio Sandariečiai pirmyn pradėtame darbe. Prisdėjome prie apvalymo Lietuvos nuo klerikalizmo, sutvirtinkime dabar savo partiją, kur ateityje galėsime dar didesnius darbus nuveikti.

"DARBININKO" REDAKTORIUS IR VAIKAL

"Darbininko" redaktoriu keičias atvėjais mėgina įrodyti, kad bedievių vaikai esą negerai ir girdi ve prie ko bediev. veda jaunimą. Bet kodel jis nepažvelgia kokius darbus atlieka katalikų vaikai.

Tulas laikas atgal, "Sandaros" ofisan pradėjo lankytis kataliko lietuvių vaikas su savo draugu arišiuoku. Jis buvo pakalbintas, kad imtų ir parduvinėtų "Sandarą". Vaikas atsakė, kad jis linkas bažnytinę mokyklą ir kunigas uždraudęs pardavinėti bedieviškus laikraščius.

Praėjo tulas laikas ir tas vaikas su savo draugu per skelpo langą įlindo "Sandaros" ofisan ir pavogė keletą tuzinų pašėlių, laiškų atidarymo peilių, keletą kitų smulkių dalykėlių ir pinigais apie porą dolerių, kurie smulkiais buvo palikti registere. O kadangi buvo numatyta, kad tas vaikas lankosų šnipinėjimo tikslais, tai nuėjus į miesto mokyklą jis tapo sugautas vagystėje ir kai kuriuos daiktus sugražino.

Sugėvimas buvo panedėlio dienoje, o buvusį nedėdienį tas vaikas buvo prie išpažinties ir komunijos. Mokytojas paklausė jo, ar jis išsispaviedėjo, padarytoje vagystėje? Vaikas atsakė, kad jis apie tai kunigui nieko nesakęs.

Apie tokį atsitikimą mes nieko neminėjimo. Bet dabar kada "Darbininko" redaktoriu smerkia laisvų žmonių vaikus, tai mes primename, kad jis pasižūrėtų į bažnytinės mokyklos vaikus, o jų tarpe ras didelį burį šėlinių. Paklauskite apie tai pas kun. Strakauską, nes jam Bigelow mokyklos viršininkas yra daręs tam tikrus pareiškimus šiame dalyke.

KAMILIA JOZEVSKAITĖ

P—lė Kamilia Jozevskaitė yra gimusi Barzdžių dvare. Lietuvoje. Iš pat savo mažystės turėjo palinkimą prie dailės ir dainavimo. Budama vos tik 11 metų amžiaus, išvažiavo mokintis į Varšuvos konservatoriją. Turėdama nepaprastą gabumą, konservatoriją baigė 1912 metais, budama 16 metų amžiaus. Nors dar buvo jaunutė, prieg tam lietuvaitė svetimtaučių tarpe, kur lenkai ją vadindavo „Litvička“ (lietuvaitė), bet konservatorijos profesoriai matydami jos nepaprastus gabumus, davė jai vadovaujančią rolę lošti operoje. Lošimas taip jai nusisekė, kad operos direkcija buvo priversta tą operą atkurti kelis kartus. Čia žymiausi dailės žinovai pranašavo jai pasaulinės dainininkės karjerą.

Vėlesniu laiku buvo sugrįžusi Lietuvon. Bet prasidėjus Europos karui ir Rusijos kariūmei užpludus Lietuvą, ji su kitais tremtiniais buvo išvaryta Rusijos gilumon.

Gyvendama Rusijoje, dainavo Kijeve, Karchove, ir Odesoje. Karchove buvo įkūrusi operą, bet kilus Rusijos revoliucijai ir bolševikams užvaldžius šalį, tai bolševikų gaujos užpuolusios sunaikino jos visą pradėtą darbą ir turtą kokį p—lė Jozevskaitė tuo kartu turėjo.

Bolševikams atėmus visą jos turtą, p—lė K. Jozevskaitė tula laiką vargingai gyveno Kijeve, kol buvo galimybės grįžti Lietuvon. Kada sugrįžo Lietuvon, buvo pakviesta į Valst. Opėrą Kaune, kaip prima donna, kur kartu su p. Kipru Petrausku operoje užėmė svarbiausią vietą.

“Nepavyko” - Argi!

Kaip ir atsakymas.

So. Bostono “Dar-kas” aprašydamas pirmą Massachusetts lietuvių politišku klubių konferenciją, sako: “Nepavyko.” Man rodos, kad tai per greit apsidžiaugė.

Tiesa, pagal “D-ko” redaktoriaus logika, tai ot ir išėina, kad nepavyko. Mat jis, vigtan kalbėt į dalyką, kaip pridera suaugusiam žmogui, jis kalba... apie ten kokį bloką, lapelį ir kitus nebutus daiktus. Bet gal p. Gudas sakys, kad tai ne jis rašė tą žinutę. Taip. Bet juk red. turi pilną teisę neįleisti neteisingų raštų.

Lietuvių patarlė sako: “bepigū gražus rėdyt, o protingas mokyt”. Taigi aš šiame raštelyje ir nesistengsiu “D.” red. mokyt, bet tik parodyt kaip jis toli, kaip katalikiško laikras-

P—lė K. Jozevskaitė pirmoji dainavo Klaipėdoje po to krašto prijungimo prie Lietuvos. Taipgi dainavo Lietuvių-Latvių susiartinimo koncerte Rygoje.

Kada pasitaikindavo į Lietuvą atvažiuoti kokiems svarbiems svečiam, p—lė Jozevskaitė ir p. K. Petrauskas. Visomet pirmieji dalyvaudavo jų sutikimų bankietuose kaip daininkai.

Vėlesniu laiku p—lė K. Jozevskaitė buvo apsigyvenusi Klaipėdoje, kur Lietuvių Konservatorijoje buvo dainavimo skyrė. Vėlesniu laiku p—lė K. Jozevskaitė buvo apsigyvenusi Klaipėdoje, kur Lietuvių Konservatorijoje buvo dainavimo skyrė. Vėlesniu laiku p—lė K. Jozevskaitė buvo apsigyvenusi Klaipėdoje, kur Lietuvių Konservatorijoje buvo dainavimo skyrė.

P—lė Jozevskaitė buvo žinoma visai Europai. Jos vardas skambėjo įvairių Europos tautų spaudoje ir visur jai buvo pripažinta pirmenybė ir pagerbimas. Dabar turime garbės ir mes turėti ją savo tarpe. Ji atvažiavo ir mus supažindinti su savo talentu Amerikos lietuvių ir mus palinksminti savo gražiu balsu ir dainomis.

P—lė Jozevskaitė sykiu su p—le Sipavičiute jau dainavo keliose lietuvių kolonijose ir visur susilaukė ovacijų.

Bostono ir apie linkės lietuviams p—lės K. Jozevskaitės ir L. Sipavičiutės dainavimas taip patiko, kad spalio 16 d. Lietuvių salėje E ir Silver st., įrengia joms kitą koncertą, kad dar kartą galėtų išgirsti jų dainavimą, pirm negu išvažiuos koncertuoti į kitas lietuvių kolonijas Amerikoje.

delto, kad jose kalbėjo p. Michelsonas p. Paulauskas. Bet už tai esi patsai kaltas. Nes Tamsta taip pat buvai kviestas ir pasižadėjai kalbėti. Ir jeigu butum buvęs džentelmonas, tai butum pasielgęs taip, kaip kad pasielgė soc. p. Michelsonas ir sand. p. Paulauskas, už ką L. P. drg. ir buvusieji prakalbose jiems, labai yra dėkingi.

Toliaus “Dar-kas” sako — “planuojama Sandarą perkelti į Lietuvių Salę ir likti organu busiančiam sąryšiui.”

Toks pasakymas yra ant tiek kvailas, kad net gėda ir kalbėt. Nes kas žino Liet. salę ir kas yra Sandara, tai stačiai sako, kad tik protiškas ligonis taip gali kalbėti.

Taigi baigdamas šiuos kelis žodžius turiu pasakyti, kad virš minėta konferencija pavyko geriau, negu kad buvo tikėtasi. Bet šiuom tarpu apie nuveiktus darbus nekalbėsiu, nes tikiu, kad konf. sekretoriatas patieks spaudai ištiesai visą protokolą ir tuomet visuomenė pamatys nuveiktus darbus.

Matas Biekša.
ALPKS. sekretorius.

Rezignavo Vokietijos kariūmenės vad. BERLYNAS.

BERLYNAS. — Kadangi buvusio Vokietijos kronprincos suno Wilhelmas dalyvauja manevruose, generolas Hans von Seeckt, vyriausias Vokietijos kariūmenės vad. rezignavo. Tame reikale buvo didelių ginčų su krašto apsaugos ministeriu. Kada ministeris paėmė viršų, tai generolas ir rezignavo.

Juodi taškai ant saulės

BOSTON, Mass. Harvard universiteto profesorijai pareiškė, jog pastaru laiku jie mato didelius juodus taškus ant saulės, kurių vienas gali buti apie 100,000 mylių didumo. Jie sako, kad tokių taškų ant saulės pasirodymas tiek paveikė, kad kyla baisiosios audros ir kitokios nerimastys žmonių tarpe.

Gera tarnaitė.

Seimininkė, Onute, šlandien pas mane bus aštuonios ponios viešnios. Ar pataikysį jas aptarnauti?

Tarnaitė. Tė! Didelio čia daikto, ponija. Pas vieną poną tarnaudama aš 10 karvių aptarnavau.

Nukalbėjo.

Isikarščiaęs oratorius renkant naują kooperatyvo valdybą: — Senus ekvatorius lauk išgrusim; išrinksim naujus.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

Nedėlioje, Spalio-October 24, 1926, bus pašventinimas Lietuvių M. Naujosios Žinyčios, kuri randasi kamps 4th ir Atlantic St., So. Boston, Mass.

Pašventinimo iškilmės bus labai įdomios: ryte 10:30 val. Kalbės Dr. M. F. Burns'as, Prezidentas Suvienytų Metodistų Bažnyčių. Taipgi per ceremonijas dainuos Ona Kubilienė.

Po pietų lygiai kaip 3:00 val. įvyks pašventinimas Žinyčios per Biskupą Wm F. Andersoną. Šios ceremonijos bus pagražintos su dainomis ir įvairiais kalbėtojais. P—lė M. V. Nichols ir Žinyčios Vaikų choras išpildys muzikalį programą.

ĮVESDINIMO VAKARIENĖ SU PROGRAMU

Seredoje, Spalio-October, 27, 1926 lygiai kaip 7:00 val. vakare bus duota vakarienė su programu pagerbimui vietinių ir apie linkės lietuvių. Progra-

mas prasidės po vakarienės ir sekantieji dailininkai išpildys: Ottovio DeVivo, kuris baigęs Naujos Anglijos konservatoriją, ir žymus smuikininkas duos keletą smuikos solų; Ona Kubilienė dainuos; p—lė E. Schultz yra garsi pianistė, taipgi baigus Naujos Anglijos konservatoriją.

Įžanga suaugusiems, 75 centai ir vaikams 40 centų.

L. M. Ž. Narys.

2-ro Apskričio Suvažiavimas

ALT. Sandaros 2-ro Apskričio suvažiavimas įvyks nedėlioje, spalio 17 d. 11 val. ryte, svetainėje 310 East st., New Haven, Conn. Visos 2-ro Apskričio kuopos dalyvaukite šiame suvažiavime, prisijungdami kuonodaugiausiai atstovų. Atvežkite gerų sumanymų ir naudingų įnešimų Organizacijos reikaluose. Visoms kuopoms yra pranešta laiškais, bet ir dar kartą primenu, kad nepamirštumėte, arba gal kuri negavote laiško.

A. Orantas.
2-ro Apskr. raštininkas.

Statement of the Ownership, Management, etc., Required by the Act of Congress of August 24, 1912, of Sandara, published weekly, at South Boston 27, Mass. for Oct. 1, 1926.

State of Mass. County of Suffolk. Before me, a notary public in and for the State and county aforesaid, personally appeared K. Sidabras, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the Sandara and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in Section 445, Postal Laws and Regulations, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, and business manager are:

Publisher — Lithuanian National League of America, So. Boston, Mass. Editor K. J. Paulauskas, South Boston 27, Mass.

Business Manager K. Sidabras, South Boston 27, Mass.

2. That the owners are: The Lithuanian National League of America. Act. Pres. A. B. Strimaitis, New York, N. Y., Sec. K. J. Paulauskas, So. Boston 27, Mass.; Treas. Anthony Ivas, So. Boston 27, Mass.

3. That the mortgagee is Andrew Yuga.

(Signed) K. Sidabras, Business Manager.

Subscribed and sworn to before me this first day of October, 1926, (Signed)

BERNARD B. STEFAN, Notary Public My commission expires Feb. 1, 1929

Pajieškojimas

Aš Barbara Norvilaitė po vyrui Makarevičienė pajieškau savo tėvų Jono Norvilo, yra gyvenęs pirmiausia po 18 Halsted st., Chicago, Ill. ir dabar matomai gyvena Chicagoje. Aš labai melščiau jo paties ar kitų, kurie jį žino (nes ten per virš 20 metų kaip gyvena) pranešti man, nes labai noriu su juo susirašinėti. Mano antrašas: (40-41)

MRS B. MAKAREVIČIENĖ 262 Wallace St. New Haven, Conn.

PAIEŠKOJIMAI

1) Marijona Branickaitė-Buvasiene, prieš karą su keturiais savo vaikais gyvenusi New York'e.

2) VASILIAUSKAI, Antanas, Silvestras, Alena, Agnieška, ir Mykolas, iš Krosnos valšč., prieš karą gyvenę Shenandoah, Pa.

3) TUOMAS, Antanas, iš Saugogalos kaimo, Salocių valšč., į Ameriką atvykęs 1910 m. ir gyvenęs 632 Water St., New Yorke.

4) VALAITIS, Julijonas, iš Naumiesčio, į Ameriką atkeliavęs 1886 m., gyvenęs Brooklyne (ar Brookline) ir dirbęs prie akmenų tašymo.

5) PRANCKAITIS, Juozas, iš Dačnaujienos kaimo, Sakių valšč., pirm 14 m. buvęs Antaninos Janušienės įnamiu, 1125 Blair Ave., Scranto, Pa. Kur dabar jis, vaikai nežino.

6) BARTKEVIČIUS, Andrius, iš Naujų-Navasiolkių kaimo, Semeliškių valšč., Trakų apskr. į Ameriką išvykęs 1912 m., tarnavęs J. A. V. kariūmenėje ir buvęs du kartus žuistas; tuoj po karo gyvenęs pietinėse valstybėse, bet kur nėra žinios.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji prašoma atsiliepti šiuo adresu:

LITHUANIAN CONSULATE, 38 Park Row, New York, N. Y. E. Feleskaitė, Kons. Sekretorius.

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

Tel. So. Boston 2795-R

NEW ENGLAND CLEANSING & DYING CO.

450 Broadway So. Boston, Mass. Drapanas paims ir atveš dykai Pašaukite per telefoną

ALLEN HO WE

DENTISTAS Kambarys 17. Tel. connection 409 BROADWAY South Boston

D. A. Zaletskas

Graborius ir Balsamuojuojas Ofisas: 983 CAMBRIDGE ST. Tel. Univ. 0378. Gyvenimo antrašas: Tel. Univ. 8831—R. 448 CAMBRIDGE ST. Cambridge, Mass.

PRANESIMAS Tyrinėjimas ir išguldymas rašto šv. Biblijos buna kožną Panedėlio ir Seredos vakarą 8-15 val. po Nr. 183 II st., Prakalbos ir išguldymai iš Biblijos kožną Pėnyčių 8 val. vakare, Lietuvių apatinėj svetainėj, E ir Silver st., So. Boston, Mass. Kviečia T.B.S.S.

KONCERTŲ MARŠRUTAS.

Artistės K. JOZEVSKAITĖ IR L. SIPAVIČIUTĖ

Pirmu kart Lietuvos Operos Artistių koncertai Amerikoje pp. Liuda Sipavičiutė ir Kamilė Jozevskaitė jau suspėjo apvažiuoti dešimts miestų su koncertiniu lietuvišku programu. Po Naujos Anglijos miestus, kur tik gerbiamos artistės dainavo, visur buvo sutiktos su triukšmingoms ovacijoms; daugelyje vietų rengėjai manęs klausė ar negalėtų gauti artistes antru kartu, Bet kad maršrutas yra išdirbtas, suorganizuotas, tai sunku pažadėt artistes grįžti antru kart į tas pasčias vietas; jei bent bus galima tik po Kalėdų į didesnes kolonijas apsilankyti.

Delto publika privalo pasinaudoti pirmąja proga, kur koncertai yra vykunami, privalo iš anksto nusipirkti bilietus pas rengėjus, kad nesigailėtų po tam.

Tolimesnis koncertų maršrutas eina sekančiai: 16 dieną Spalio-Oct. So. Boston, Mass., Lietuvių svetainėje, 7:30 val. vakare.

17 dieną Spalio-Oct. Worcester, Mass. Lietuvių svetainėje, 7:15 val. vakare.

24 dieną Spalio-Oct. Bridgeport, Conn. Lietuvių Jaunų Vyrų Draugijos Svetainėje, koncerto pradžia 7:15 val. vakar.

31 d. Spalių (Oct.) 3:30 val. dieną, Millerio svetainėje, Brooklyn, N. Y.

7 d. lapkričio (Nov.) 8:00 val. vakare, Venta Hall, Waterbury, Conn.

14 d. lapkričio (Nov.) 7:30 val. vak., New Haven, Conn. Visų kolonijų lietuvių koncertų reikalais kreipkitės sekančių adresu: A. B. Strimaitis, G. P. O. L. Box 127, New York, N. Y.

Naudok kondenasuotą pieną į kava

Bandyk Borden's Kondensuoto Pieno kavai baltinti per vieną savaitę. Geras suderinimas grietinės su cukrum, pagamina tikrą kavos skonį. Jusų groserninkas turi šviežio stako

Borden's

Standard ir Challenge Pieno

TAXI

KNAPP CAB CO.

2EMA MOKESTIS TELEFONAS:

South 3600 Boston

Stotis: 81 Dorchester gatvė 24 valandų patarnavimas. Automobiliai oel vestuvių, taipgi pasivažinėjimui valandom ir tt.

P. J. Akunevičius

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą. Už pilną pagrabą galima apsieit su \$80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.

Ofiso ir gyvenimo antrašas: 820 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. S. B. 4866.

Lietuviai Amerikoje

CHICAGO, ILL.

Mirė Kazys Jamontas.

Rugsėjo 26 d. apie 11 val. vyte čia mirė labai įdomus žmogus, Kazys Jamontas. Chicagoje tur but nėra lietuvių, kuris but nepažinęs ar bent negirdėjęs apie K. Jamontą. Ypatingai praeitais penkiais ar šešiais metais ne tik Chicagoje, bet ir visoje Amerikoje K. Jamontas pagarsėjo kaip smarkus provininkas.

Kada "Naujienos", po jų užbėgimui už akių "Katalikui" ir "Lietuvai", susirgo džiova ir jau buvo gatavos kojas pakratyti, K. Jamontas buvo tuo daktaru, kuris jas gydė ir globė: jis apmokėdavo užvilktas algas darbininkams ir užvilktas bilas kitokiems skolininkams. Aišku, kad K. J. savo pečiū išnešė "Naujienas" pačiais jų pirmųjų gyvenimo metų sunkiausiais laikais iš prapulties bedugnės ir pastatė jas ant savę pasilaikančio dienraščio papėdės. Jis tai darė, suprantamas daiktas, ne kokiais nors labdariniais tikslais, o tik spekuliuodamas "N" ir savo geresnę ateitimį. Už įdėtus "Naujienose" pinigus jis ėmė sėrus ir tokiu būdu pasidarė stambiausiu šėrininku. Prie to jis buvo dar generaliu skelbimų rinkimo ir bilų kolektavimo agentu. Vadinasi, Jamontas ir "Naujienos" neatskiriami buvo vienas ir tas pats dalykas; ir kada prisieina kalbėti apie K. J., tai kartu prisieina kalbėti ir apie "N" ir atbulai.

1919 metais, kada "N" jau buvo išbridę iš skurdo balos, tada atsirado jau ir kontraktuoti jų vedėjai, kuriems bevišpataujant "Naujienose" prasidėjo intrigos ir samokslai. Šiuose samoksluose buvo bandyta įtraukti ir K. J., bet velionis samokslininkam griežtai atsakė, kad jis su jais niekad os ienko bendro neturės. Tada K. J. staiga tapo iš "N" ismestas ne tik kaip generalis agentas, bet kaip ir įnamis. Mat velionis kartu su "N" presmanu Sitavičium "N" name ant antrų labų dviejuose mažose kambarukuose ir gyveno. Ir kada K. Jamontas tapo išmestas, tada "N" prasidėjo jau vieši skandalai—streikai ir provos.

Išmestam iš "Naujienų" K. Jamontui reikėjo kur nors prisiglausti. Pas klerikalus jam do įsitikinimai ir garbė neleido eiti (jis pats žemiau pasirašusiam taip tvirtino). Pas tautininkus jis nenumatė nė vieno žmogaus, kuris but padėjęs jam kovoti su "N" kontraktais apsišarvavusiais bosais. Prie to, tautininkai jau nebeturėjo Chicagoje savų laikraščių, per kuriuos jis but galėjęs atremti visus "N" bosų jam daromus užmetimus. Tokioj padėty esant, K. Jamontui ir jo sądarbininkui St. Strazdui nebėliko kitos išeities, kaip tik tvirti naują socialistinę partiją ir įkurti naują laikraštį. Tai ir buvo padaryta. Buvo sutverta Socialdemokratų Sąryšis su organu "žinios". Bet šiai partijai ir jos organui, tyčia įkurtam tarnauti ne idėjai, bet kerštui, neilgai teko gyventi. Po metų laiko S-d. Sąryšis ir jo organas "žinios" susmuko. Po to K. Jamontui noroms-nenoroms teko glaustis prie bolševikų, kuriuos jis nuo pat jų atsiradimo keikė ir net susirinkimuose su jais krutavosi. Prisiglaudęs prie bolševikų, kurie buvo aitrausai "N" bosų priešai, jis rado juose nuoširdžiausių sau pagalbininkų.

Jam bunant bemokslui, bolševikai ne tik jam davė vietos savo laikraščiuose, bet patys jo vardu net ir straipsnius rašė, kada jiems reikėjo daryti puolimus ant "Naujienų". St. Strazdas buvo jo pirmąj ronka. Ir taip bekovodamas ir besiprovodamas su "N" bosais jis įrardo ne tik visą savo turtą (apie \$30.000), bet ir sveikatą, ir galų gale, mirė sau vienas, visai be draugų Post Graduate ligoninėje.

Po jo mirties antrą dieną klerikalų "draugas" paskelbė, kad prieš mirtį jis "susitaikė su bažnyčia." Šią melagystę pakartojo ir "Naujienos", pridėdamos dar visokių pagrazinimų, kad tik labiau paniekinus jau mirusį žmogų, kuriam jos ir gyvam niekad os gero žodžio neturėjo (o jis jom). Šitam melui, kad K. J. "susitaikė su bažnyčia", niekas, apart K. Jamonto priešų, netiki. Tik vienas "real estate" brokeris matė, kad pas K. Jamontą ligoninėje lankėsi kun. Albavičius, bet kad jis butų jį spaviedojęs ir opteikę sakramentais, tai niekas nematė. Kun. Albavičium niekas nepasitiki, o pats K. J. jau nebekalba. Taigi greičiausia bus tik klerikalų sugalvota provokacija. Jeigu K. Jamontas but atsivertęs prie Dievo, tai jis but atsidavęs kun. Albavičiui ir palaidoti su bažnytinėmis apeigomis Kazimierinėse kapinėse. Ir kun. Albavičius, žinodamas kad K. J. dar turi užtektinai pinigų, but tai padaręs, neveizint, kad jam but reikėję ir "faiutuotis" su bolševikais. Dabargi K. Jamontas buvo palaidotas kaipo laisvas žmogus Tautinėse kapinėse, rugsėjo 29 d.

Laidotuvėmis rupinosi bolševikai. Keliomis dienomis prieš mirsiant velionis buvo padaręs testamentą ir spėjama, kad visa savo turtą, kiek jō dar pro vų nesuėsto liko, pavedė savo ištikimiausiam sądarbininkui St. Strazdui, kaipo globėjui. Grabnešiais ir prie kapo kalbėtojais buvo vieni bolševikai. Kalbėjo T. J. Kučinskas, V. Andriulis ir p. Sideravičius. Pastarasis geriausia nukalbėjo, atpasakodamas velionio kiltensius tikslus ir sumanymus ir kaip jis prie jų ėjo. Gi pirmieji du nieko nepasakė, kain tik bolševikiškai pakoliojo "N" bosus. Žmonių prie kapo susirinko apie 200. Buvo tautininkų, socialistų, bolševikų, katalikų ir nepart. Kalbant bolševikiškiem "grazbyliam" niekam nė viena ašara neišviedėjo. Kučinsko paskutiniai žodžiai buvo: "šitas nemokintas žmogus, šitas paprastas muzikas atkakliausiai kovojo prieš teisybę". Taip tai advokatas užbaigė savo kalbą! Neabejojui, kad K. Jamonto priešai iš tokių Kučinsko žodžių pasidarys sau daug "politinio kapitalo".

Visi bešališki žmonės pripažįsta, kad K. Jamontas buvo gan teisingu ir švairiu žmogum, Nors ir buvo nemokša, bet jis priėjo ir prie inteligentų, ir prie paprastų žmonių, ir su visas buvo gan draugškas. Taipgi jis buvo vien tik lietuvis. Prie LSS. neprigulėjo. Prigulėjęs, kol buvo "Naujienose", tik prie anglų Socialist Party, nes to reikalavo "N" žiopa konstitucija. Pastaraisiais laikais nors ir buvo susidėjęs su bolševikais, bet pats bolševiku nebuvo ir niekas sviete jo tokiu nelaikė. Keliomis dienomis prieš mirtį jis savo gyvenimą skaitė jau tik valandomis ir

minutėmis, ir visai nesibijojo ir nesigailėjo, kad jam reikia mirti. Galėjosi tik kad dar daug jo darbų (suprask pro vų) lieka nebaigtų. Tebuna ramybė jam nors šaltoje šios šalies žemelėje.

Julius Švitra.

PHILADELPHIA, PA.

Po Seiminiame Susirinkime Seimo Rengimo Komiteto, laikytame Lietuvių Muzikalėje Svetainėj, tapo galutinai sutvarkytos atskaitos, iš Visuotino Seimo Lietuvių Amerikoje, Bankieto ir Koncerto, kurie atsibuvo 29 ir 30 dienom Rugsėjo š. m. Susirinkiman pribuvo gan skaitlingai Seimo rengėjų ir veik visas pildantysis komitetas. Pirmininkaujant Dr. E. G. Klimui, išdininkas A. Tvaranavičius išdavė piniginę atskaitą, kuri suglaustoj formoj yra sekanti:

Įplaukos: Už programo paskelbimus \$310.50.

Bankieto įplaukos prie įžan gos \$777.50c.
Koncerto įplaukos prie įžan gos \$333.00.
Už kvietkas prie bankieto įžan gos \$23.65.
Viso kartu įplaukė \$1441.65c.
Išlaidos:
Už valgius baniketui \$546.20
Už spaudos darbus 163.93
Orkestra bankietui 37.00
Svetainės išpuošimas 65.00
Palmos ir gelės, 40.00
Artistėms, pianistėms ir pianas 275.00
Komisas už paskelbimų rinkimą agentams 124.20
Telegramai Liet. Prez. -
Liet. min. Kabin. Dr. Šliupui, Amerikos prezidentui, - seimo ženkleliai, pašto ženkleliai, telefonai, svetainės išvalymui, smulkūs patarnavimai \$135.41
iVso kartu išlaidų \$1386.74c
Įplaukė \$1441.65.
Išmokėta \$1386.74c
Liko pas išrinkną A. Tvaranavičių \$54.91c.
Nutarta, kad likusius pini-

gus \$54.91c., pakol kas, palai kyti ant vietos. Jeigu neatsiras daugiau netikėtų išmokėjimų, tai tuomet, minėtus pinigus pavesti, deliai išleidimo knygos "Amerikos Lietuvių Visuotinių Seimų istorija", ar kaip kitap toj knyga bus pavadinta, ką šis 5-tas Amer. Lietuvių Visuot. Seimas, yra nutaręs.
Toliau, tapo nutarta, kad šis Visuotino Seimo Rengimo Komitetas, nebutų likviduotas, kurs susidėda iš atstovų nuo įvairių draugijų, kuopų ir klubų, bet liktusi ir ant toliau, tik pakeičiant vardą "Philadelphia Lietuvių Taryba". Minėtos Tarybos, valdyba likosi ta pati: Dr. E. G. Klimas pirm. S. Masickas ir Dr. A. Dambrauskas pirm. padėjęjai. J. V. Grinius susinesimų rašt. K. Arlauskas pinigų rašt. Z. Jankauskas spaudos narys, A. Tvaranavičius išdininkas.

Minėtas susirinkimas, pabai ga savo Seimo rengimo darbus ir sutvarko atskaitas, galiausiai rado neatbutinu reikahu, viešai per spaudą, išstarti didelį ir širdingą ačiu, visoms draugjoms, kuopoms ir klubams, už taip didelį triusą pridėtą šiame darbe, vž prisiuntimā savo atstovų Seimą rengti. Didelė garbė ir padėka priguli ir Lietuvių Muzikalio Namu Bendrovei, už suteikima Svetainės veltui. Didelė padėka priguli visiems Amerikos Lietuvių veikėjams visuomenės darbuotojams, o taipgi laikraščiams ir jų redaktoriams, už taip daug triuso ir pasišventimo Seimo rengimui pridėjimą. Negalima iškešti nepadėkojus, visiems artistams ir artistėms, kurie prisidėjo taip iškilmingai pasirodyti ir palinksminti, taip gausinga publika, laike Seimo Koncerto. Labai didelė padėka priklauso ir visiems dalyviams bėi svečiams, kaip Bankiete, taip ir Koncerte atsilankiusiems. Didelis ačiu taipgi reikia ištart visiems tiems, kurie tiktai koku nors budu rėmė tą taip didelį darbą, Seimo rengimą ir patį Seimą. Galiausia, tariame didelę padėką, visiems draugijų kuopų ir klubų delegatams, kurie taip aktyviai ir nenuoalsiai bei uoliai, lankė Seimo Rengimo susirinkimus, atliko visus jiems skirtus darbus tikrai ir sąžiningai iki pat galo, kol pats Seimas įvyko ir praėjo. Na, o už savo triusą, veik jokio atlyginimo nereikalavo.

Atsprašome, jei kaip ką čionai pamiršome pagerbti, arba kaip kam padėkuoti, nes iš daugelio atliktų darbų, galimas dalykas, gal kas ir liko nepatėmyta. Atsprašome ir tu, gal bedirbdami taip tą didelį darbą, galėjome įsipykti bei kaip ką užgauti. Atminkime, kad žmonėmis esame, kurie veikiamo, tad ir klaidas darome, tad jai kas ir nepatinkamo įvyko, tai jau tikrai ne iš mūsų noro.

Seimo Rengimo Komitetas: Dr. E. G. Klimas, S. Masickas, Dr. A. Dambrauskas, J. V. Grinius, K. Arlauskas, Z. Jankauskas, A. Tvaranavičius.

PHILADELPHIA, PA.

"Tauta" vėl pasirodė, mat turbut pabugo prenumeratorių nerimasties.

Spalio 3 d. Muzikalėj salėje buvo liet. taut. bažnyčios prakalbos, suk. paminėjimui, kalbėjo adv. Šlikas ir kun. Žukauskas. Šlikas kalbėjo trumpai nurodydamas senovės lietuvių tvirtumą prieš krikšto priėmimą ir kaip jie jautėsi apkrikštyti. Ragino ir dabar lietuvius burtis į vieną grupę ir dirbti bendrai, atsikračius svetimos vergijos.

Kun. Žukauskas nurodė skirtumą tautiškos bažnyčios nuo romiškos ir kaip tautiška bažnyčia smarkiai kyla. Parapija

rengiasi įsteigti prieglaudos namą seneliams ir tt.

Genis.

LAWRENCE, MASS.

Jau atsidarė rudens-žiemos sezono darbai, Su pirmu baliu ir šokiais išbėgo Lietuvių Politiskās Klubas (Simano Daukanto). Jis Spalių 2 d. turėjo gražų vakarą į kurį sutraukė daug jaunuomenės. Iš Klubo šiais ir kitais metais tikimasi sulaukti geresnių darbų negu šokių, butent koncertų, spektaklių ir tt. Taipgi butinai reikia, kad Klubas įstotų į Mass. valst. Lietuvių Klubų Sąjungą ir į kitą suvažiavimą pasiųstų savo atstovus, o ne taip kaip jis pramiegojo nepasuntęs į pirmąj suvažiavimą buv. Rugsėjo 26 d. Apie Lietuvių Politiskās Klubų Sąjungą jau buvo daug rašyta "Sandaroje" ir dar yra rašoma, taigi visiems klubiečiams butinai reikia sekti "Sandarą" ir dirbti visiems del lietuvių labo išsi juosus.

Antruoju vakaru Lawrence pasirodė Sandaros kuopa: ji Spalių 3 d. surengė Lietuvos Operos artistėms koncertą. Koncertais visais atžvilgiais nusisekė ir ilgai liks vietos lietuvių atminty. Man geriausia patiko artistčių šios dainos: L. Spaviūtės-Fedotoviėnės a) Segedija iš op. "Carmen", b) arija iš op. "Gugenotai" ir dar pora dalykų iš "ekstra", ypač tos, kurios buvo juokingos. Musų paprastoj liaudis labai myli ir amžinai užsiganėdina musų laudies humoristinėmis dainėmis. Klausytojams aukšti ir klasiški dalykai yra dar mažai tesuprantami. Ir pastarieji tik tinkami klausyti musų rinktiniai ir inteligentiškai publi kai.

P-lės K. Jozevskaitės man patiko šie dalykai: c) "Mano sieloj šiandien svente" (T. Kelpšos), d) arija iš "Faus-to", e) "Lakštingalė" ir duetai (Jozevskaitės su Sipavičaitė): f) "Meilė Tėvynės nemari" (Naujialio), g) duet, iš op. "Pikų Dama", h) duet iš op. "Mefisto", ir i) duet. iš op. "Buterfly". Šie dalykai audien cėjai patiko ir tiesiog sužavinta liko. Sandaros kuopa, ypač jos valdybai yra didžiausia garbė, kad ji pasidarbavo surengdama šį koncertą ir nors tikieti pagal vietos aplinkybes buvo nepigaliai (50c., 75c. ir 1 dol.), bet šgirsti tokias dainininkes mokėti mažiausia nuo 1 dol. ki 3 dolerų. Ir žinoma, pas amerikonus taip ir yra, tik pas mus vienus ta ubagavimo įkaina nustatoma. Po koncertui, užklausus gerb. dainininkių apie įspūdžius iš klausytojų pusės, jos išsireiškė. Kad pilnai užganėdintos ir linksmos.

Kas daugiau iš Lawrence draugijų pasirodys su naudingais parengimais.

Kl. Narys.

Nupirks.

ŽMONA. Nupirk man mandaliną ar gitarą, nes tau išėjus dirbti, man labai nuobodu.

VYRAS. — Gerai brangioji, po devynti mėnesių nupirksiu "gyvą" gitarą, ir jis be tavo prašymo griež.

Kalnetis

Suprantamumo mastas.

RAŠYTOJAS — perskaitęs žmonai naują savo kurinį. — Ar tu visa supratai?

ŽMONA. — Taip, visa.
RAŠYTOJAS. — Busiu ramus, nes ir visi supras.

Kodel nepažino.

JULIJA (Antanui). — Kodel aš tavę anksčiau nepažinau?

ANTANAS. — Delto, kad aš tavę pažinti nenorėjau.
VI. Eriks.

APSAUGOKITE SAVO KUDIŲ!

Nedavalyngas yra tiesioginė priežastis negero maisto. Nežiūrint pažangus medicinoje ir apšvietos, milijonai mokyklos vaikų yra nedavalygi ir nedapenėti — o jų tėvai to nežino. Kaltė vyriausia gula ant motinų, nes jos neduoda tinkamo maisto ir priežiūros. Daktarai, darydami bandymus, rado kad kondensuotas pienas yra vertes maistas budavojimui kudių sveikatos.

Jei dar nesate vartoję Standard ir Challenge Condensed Pieno darant valgius, pradėkite šiandien. Valgiai įgis naują skanumą. Išbandykite darant keiksus, pudingus, sosus, kepsnius, košeles ir visur kur tik reikia pieno ir cukraus sykiu. Vartok kavoje. Duokite vaikams su koku ar šokoladu. Padarykite jiems bile mėgiamą valgi.

DYKAI

Kiekvienos blesinės leibelis turi vertę dovanos. Kiekvienai šeiminiškai reikalinga draugelio daktų, kurių gali gauti už leibelius. Pavyzdžiui, štai pavelskias apvalkalo už 69 leibelių. Bile šeiminiškai galėtų tokių apvalkalų suvartoti bent pustuzinį. Tik nuneškite sutauptus leibelius į arčiausią dovanų krautuve ir išmainsykite ant dovanų. Čia tik vienas iš daugelio naudingų daktų, kuriuos gausite taupydamos leibelius nuo blesinių. Pradėkite šiandien.

DEL BRANGIŲ DOVANŲ TAUPYKIT LEIBELIUS

Musų Dovanų Krautuvs Bostone: 89 Friend St. arti Haymarket Sq.

KITOS DOVANŲ KRAUTUVES

FALL RIVER, MASS.
14 — 3rd St.
arti Bedford St.

BRIDGEPORT, CONN.
105 Congress Street
arti Main Street

PROVIDENCE, R. I.
49 Aborn Street

Moterų Skyrus.

LIETUVĖS MOTERYS AMERIKOJE.

Dr. Basanavičiaus atsišaukimą privalome išgirsti ir pasistengti paduoti pagalbos ranką Vilniaus kudiškiams. Tad ir kviečiu visas moteris į tą garbingą darbą. Turim visos ir visi prisidėti nors su maža auka. Kad jiems prašalintume bado šmėklą. Gal kai kuri iš mūsų pasakys, kad užtenka savų bėdų ir rupinkimės savais reikalais. Bet ką gi padaryti. Juk artinasi žiema, tenaitiniai vaikučiai neturi tinkamų drabužių, daugelis iš jų pagaus ligas ir nueis į kapus, jei mes jiems neparodysimė savo jautrias širdis. Vienos galimė prisidėti su auka, kitos pasiūti drabužių, tai bus didelė parama. Juk yra moterų gerai pasiturinčių, kurios gali suteikti netik dolerį, bet ir daugiau tiesiai Dr. Basanavičiaus vardu pasiūdomos. Gi darbininkės moterys, kurios neišgali didelės sumas aukauti, gali savo kolonijose susidaryti komitetus, kur surinkus didesnes sumas galės pasiūti. Aš nuo savęs tam reikalui skiriu \$5.00, budama kaipo darbininkė, daugiau neišgaliu šį sykį. Vėliau prisidėsiu ir daugiau. Pinigus galite siūsti per Politinį Izdą, į kurį ir aš pasiunčiau savo penkis. Politinis Izdas jas persiųs Vilniui.

A. Liutkevičienė.

102 Chealse st.
E. Boston, Mass.

OBUOLINĖ GIRA

Obuolinė gira gaminama paprasčiausiu būdu. Ima džiovintų obuolių sulig nuožiuros. Jei džiovintų obuolių prideda

statinaitės, tai kitus užpildoma verdančiu vandens. Užpylus verdančiu vandeniu, statinaitė reikia uždengti ir pastatyti šiltoje vietoje visai parai.

Paskui skystimas nusunkiamas, perkošiamas ir pasaldinamas kiek kam patinka ir kada jau cukrus visai ištirpęs, išpilstomas į bonkas. Bonkos užkemsamos gerais kamščiais ir išnešamos į šaltą vietą. Vartoti galima jau kitą dieną.

SENOVĖS LIETUVIŲ VARSKĖ.

Nulupti ridikas ir smulkiai sutarkuoti. Paskiaus tuos brazdus nuplauti šaltu vandeniu ir sausai išspausti. Pridėjus prie jų smetonos yra valgomos su cielomis bulvėmis. Tai yra skanus ir labai sveikas valgis.

P. Kriukelė

Bažnyčia ir kultura.

Bažnyčia labai mažais ir nežymiais žingsniais žengia prie kultūros. Žmonija deda didžiausias jėgas, kad pasaulyje sumažėtų vargas, kad pažinti visos gamtos paslaptis. Žmonija leidžia įstatas, kad tais įstatais pasaulis pasiektų aukščiausio, tobuliausio laipsnio. Kiekvienas šimtmetis keičia žmonių nuomones, įpročius, kiekvienas šimtmetis žymiai kyla prie apšvietos, prie kultūros. Tokiu būdu, kiekvienai tautai, kiekvienai valstybei priselina taikintis prie žmonių aplinkybes ir leisti nauji įstatymai. Bet jeigu įstatai tebebutų tie patys kaip buvo atgal pora tukstančių metų, tai ant tokio

pat laipsnio stovėtumėm ir dingsime, bet suprasime. Dievas sutvėrė meilę tyra, skaisčia, teisinga, nesuardoma. Taigi mergelė su jaunikaikių susimylėjus yra Dievo arba gamtos, ir jau žmogaus jėgos tyros, tvirtos meilės negali sugriauti. Nors viena nuo kito atskirti, bet meilė širdyje amžinai lieka. Bažnyčia skelbiasi esanti motina, tai ir turi motiniškai elgtis, netik rupintis žmonių dvasia, bet ir kunų. Netoli nuo manęs randasi gan doras vyras, kurio žmonele nugrimdo į paleistuvystės purvus, ir apleidžia jį su mažais vaikeliais. Vyras sklypė žemės norėtų, pradėti gyventi ir dorai išauklėti vaikučius, bet nėra šeiminių, nėra vaikams motinos. Tarnaitės pasamdyti nėra iš ko, susidėjus su mergaite gyventi aplinkybės neleidžia, o katalikų bažnyčios vyresnybė laikosi savo. Kas vinčiavota, tai pavinėčiavota. Tokiose sąlygose gyvendami vyrai ar moterys labai lengvai papuola į paleistuvystės nasrus, kas bažnyčiai labai turi rūpėti, tai bažnyčios priedermė. Didese nuodemę gamina paleistuviai, žmogžudžiai, negu paliuosuoti nuo pavojingos moterystės ir pagelbėti sutverti laimingas šeimynas, iš kurių džiaugsis Dievas, ir pačiai bažnyčiai bus garbė ir džiaugsmas. Tas parodo civilės vedybos su teise persiskirti nėra pavojingos, bet dar naudingos žmonių doros žvilgsniu.

pat laipsnio stovėtumėm ir dingsime, bet suprasime. Dievas sutvėrė meilę tyra, skaisčia, teisinga, nesuardoma. Taigi mergelė su jaunikaikių susimylėjus yra Dievo arba gamtos, ir jau žmogaus jėgos tyros, tvirtos meilės negali sugriauti. Nors viena nuo kito atskirti, bet meilė širdyje amžinai lieka. Bažnyčia skelbiasi esanti motina, tai ir turi motiniškai elgtis, netik rupintis žmonių dvasia, bet ir kunų. Netoli nuo manęs randasi gan doras vyras, kurio žmonele nugrimdo į paleistuvystės purvus, ir apleidžia jį su mažais vaikeliais. Vyras sklypė žemės norėtų, pradėti gyventi ir dorai išauklėti vaikučius, bet nėra šeiminių, nėra vaikams motinos. Tarnaitės pasamdyti nėra iš ko, susidėjus su mergaite gyventi aplinkybės neleidžia, o katalikų bažnyčios vyresnybė laikosi savo. Kas vinčiavota, tai pavinėčiavota. Tokiose sąlygose gyvendami vyrai ar moterys labai lengvai papuola į paleistuvystės nasrus, kas bažnyčiai labai turi rūpėti, tai bažnyčios priedermė. Didese nuodemę gamina paleistuviai, žmogžudžiai, negu paliuosuoti nuo pavojingos moterystės ir pagelbėti sutverti laimingas šeimynas, iš kurių džiaugsis Dievas, ir pačiai bažnyčiai bus garbė ir džiaugsmas. Tas parodo civilės vedybos su teise persiskirti nėra pavojingos, bet dar naudingos žmonių doros žvilgsniu.

Guđrus sunelis.

Motina, sunui. — Pernai tu, Kastuti, mane taip nudžiuginai kad pirmuoju mokiniu klasėje buvai. Kodel tu šimet taip apsilaidai?

— Sunus. — Ak, motuže, juk ir kitos motinos nori pastidziaugti.

„KUDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS“
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KUDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes laisvas nuo laiko grūdiname reikalus įdomius būdais motinoms ir motinoms jaunų kudių.

Kudių aprūpinimas ir pelenimas yra dalykas gyvos svarbos šeimynai ir tautai ir mes jaučiame, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariai laikotarpiais atlikti ir laisvai peržiūrėti.

REIKIA REGULIARIŠKAI TARTIS SU DAKTARU.

Kudikio viduriavimas yra ženkla pavojingas, kuriam reikia tuoj atsižvelgti. Ekstra atyda ir tinkama priezūra is motinos pusės, daug padarys, idant kudiki pernešus per šį pavojingą laikotarpį.

Visados reikia saugotis viduriavimo, kadangi mažiausias užpuolimas, jei negydomas, gali priversti prie rimtų pamiavų. Reikia gydytoją saukti ne menkiems nuotikiams. Jei vienok gydytojo nėra galima gauti, tai būtų patartina neuoti maisto per 24 valandas, duodant tik paprastų vandens arba miežinio vandens. Jei po 24 valandų kudikiui pagerejo, bandyk labai silpną mišinį (sakykime, pusę paprastos formulos) ir stiprinkime iki mišinis atakis kudikio anžiui. Paprastai ima 10 dienų iki dviejų savaitių kol kudikis atgana normalę padėtį viduriuose. Liga antrą sykį užpuola greičiau negu pirmą sykį.

Visados reikia bonkutes, čiulpikus ir virimo indus laikyti griežtai švarius. Tai geriausia atlikti pavirinant juos vandeny. Vandeni vartojama maista gaminant reikia įtvirtinti, ir atvėsinti bei laikyti gerai uždaromame puode, o puodą ir uždarangą reikia pirma gerai pavirinti. Sykiu tik tiek vandens išvirk, kiek reikia visos dienos penėjimams.

Krutų pienas yra saugiausias pienas visados. Jei jo nėra, tai reikia parinkti maistui švarų, sveiką pieną, amtiestą sulg kudikio amžiaus ir svorio. Jei nesi tikras savo aplynkės gaunamame piene, tai kondensuotas pienas suteikia idealiską maista, delto, kad yra švarus, vienodas, maistingas, lengvai suvirškomas, ir visados galima jį greitai paruošti.

Jei duodama orančių sunka ir koselės (kaip rekomenduoja bile pie no formula), tai kondensuotas pienas tinkamai vartojamas suteikia visus augimui reikalingus elementus.

Vidurių suirimo galima išvengti, švarus maistas, švarus virimo ir penėjimo indai, grynas vanduo atgimui, tinkamas kiekis maisto atgimamais tarpais, drauge su ganėtinu kiekiu šviežio oro ir saulės yra dideli žingsniai viduriavimą išvengti. Musės yra mikrobu nešiotijos ir dažnai užteršia maista. Todėl svarbu tuos niekingus tvarinius vaikyti nuo kudikio ir jo maisto. Neįleiskit musių į stubą.

Kaip rašėme, dažnai nutinka, kad motinos negali žindyti kudikių ir turi duoti kitokį maista. Geras, grynas karvės pienas tinkamai sulietas su tinkamu kiekiu geriausio cukraus atstoja motinos pienu. O geriausias suliejimas parinkto pienu ir geriausio cukraus parduodamas po vardu Borden's Eagle Brand Pienu. Per tris rentkartes Amerikos motinos pasitikėjo šiam pienui. Penint šaly nurodymų, jie yra arčiausias šale motinos pienu.

Skaityk atydziai šiuos straipsnius kas savaitė ir pasidėk ateičiai.

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSENŲ GALINGA MOSTIS
Gydo Reumatizma, Rankų Kiju, Nugaros skaudėjima, Saitų Ranku, Kojų, tripmo, Dusuli Galvos skaudėjima, ir taip visokius skaudėjimus (tik ne rones)

Tukstančia, žmonių yra isagyde o milijonai dar nežino apie tai. Dekseno Galinga Mostis yra tiek verta auto, kiek ir pati svoris sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai, \$1.50 ir \$3.00 ir 10 centu extra už persantima.

Klauskite pas aptiekorius teip **DEKSENŲ NEW DISCOVERY OINTMENT.**

Deksenis Ointment Co.
518 MAIN ST., BOX 352
HARTFORD, CONN., U.S.A.

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys
Motoms — \$2.00
Ta pačia kaina studentams ir Lietuvon.

ANTANAS BACIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

The YELLOW PENCIL with the RED BAND

EAGLE PENCIL CO.
MIKADO

Geriausi paišeliai, naudokite juos.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.
Akiu Specialistas
399a BROADWAY,
So. Boston, Mass.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS

700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.

Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Tel. So. Boston 0502

Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)

509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B. 2805-R

Lietuvių Optikos

Išgaminuojame akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku

J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Namų tel. Univ. 1463-J.

A. O. SALNA (SHALLNA)

LIETUVIS ADVOKATAS.
Būgės du Universitetu Cornell, University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.

"Darbininko" Name (antros lubos)
806 W. Broadway, So. Boston.
Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo

FRANAS J. KALINAVSKAS
351 BROADWAY,
So. Boston, Mass.
Ofiso ir gyvenimo vietas
Telefonas S. B. 0441

"Camels"—žodis prityrusio rukytojo

MILIONAI kurie išbandė visus, kurie galėtų mokėti augštesnę kainą, prisiriša prie Camels. Kas metų Camel laimi prielankumą augančios armijos patyrusių rukytojų.

Visoje tabako galdynėje nebuvo tokio numylėtinio kaip Camel, nes Camel gerumas neturi sau lygaus. Grynu gerumu tabako, giliu rukymo pasidžiaugimu, prielankumu rukytojų Camel stovi vienas, viršiausias cigaretų tarpe.

Camel yra pasaulio numylėtinis delto kad Camel smagumas niekad neblanksta. Vot,

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

negali žmogus išrukyti jų tiek kad nuvargtų skonis. Dar nebuvo tokio kuris rukė Camel ir gailėjosi. Camel niekad nepalieka cigaretinio atsivadimo.

Mes tikime kad jūsų pirmas TIKRAS pasidžiaugimas rukymu įvyks tada kada paragausite dūmus iš puikiausių gamtos auginamų tabakų. Didžiausi tabako organizacija pasauly kviečia jus dabar išbandyti numylėtinį milijonų patyrusių rukytojų.

Pasimkite Camel!

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patirkimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigų ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums parausime kuogeriausius. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai udykų.

D. CABITT
100 SALEM STREET,
BOSTON, MASS.

Atsiveikinimo Koncertas

Subatojė, Spalio-October 16 d., 1926

Lietuviu Saleje

E IR SILVER STS.

SO. BOSTON, MASS.

Mūsų mylimos artistės: K. Jozevskaitė ir L. Sipavičiūtė, pirmą negu išvažiuos į vakarienes valstijas, dar duoda mums nepaprastą koncertą su nauju programu. Visi vietos ir apie inkės lietuviai turėsime progą vėl išgirsti žavėjantį koncertą. Prasiidės 8 val. vakare. Kviečiam visus dalyvauti.

Vietos žinios.

NEPAMIRSKITE ATEINANČIO SUBATOS VAKARO!

Ateinančios subatos vakare, spalio 16 d. 8 val. vakare, Lietuvių Saleje E ir Silver st., So. Bostone bus nepaprastas Lietuvos Operos Artistėjų K. Jozevskaitės ir L. Sipavičiūtės atsiveikinimo koncertas.

Gerb. artistės išvažiuoja koncertuoti į tolimesnes lietuvių kolonijas Amerikoje. Jos išvažiuodamos, mums duoda nepaprastai didelį ir su puikiu programu koncertą, kurio programą bus puikus.

Kaip matome vėl, tai turėsime nepaprastą koncertą ir išgirsime labai gražias dainas. Tai dar kartą turėsime žavėjantį koncertą, kokie retai kada mums pasitaiko. Tad susirinkime visi ir išgirsime. Savo atsilankymu atsiveikinime su artėmės, kurios pas mus atvažiuo parodytį savo nepaprastus talentus.

KVIETKAUSKAS NEKALTAS.

Kaip "Sandaros" skaitytojai atmena, kovo 19, 1926 m. Dedham, Mass., buvo rasta negyva Pranė Kvietkauskienė iš Cambridge, Mass. Jos galva buvo bjauriai sudaužyta, drabužiai sudraskyti, visas kunas sudarkytas ir nuvilktas į karklyną, galva įstumta į upeliuką, o didelis akmuo užverstas ant viršaus. Policijai pradėjus tyrinėjimus, Kvietkauskienės vyras Stasys Kvietkauskas buvo įtartas toj žmogžudystėj, sumintas ir įkalintas be kaucijos. Grand Jury išnešė nuosprendį (indictment) kaltinantį Kvietkauską. Per kelias dienas anglų laikraščiai buvo pilni istorijų apie šią bjaurią žmogžudystę. Po šešių su virš mėnesių kalėjime, galutinai atsibuvo Teismas Superior Court Dedham, ir Spalio 1 d. prisaiķintojų suolas (petit jury) atrado Kvietkauską nekaltu. Kvietkauskas tuojaus buvo paleistas. Kvietkauskas bylą vedė ir jį gynė adv. F. J. Bagočius.

DARYS KRATĄ KINŲ REZIDENCIJOSE.

Kandangi Bostone ir apie linkėje pasikartoję jaunų mergaičių pražuvimas ir jų negali surasti, tai policija sumanė daryti generalę kratą visose kinų rezidencijose ir mano jose rasti baltas mergaites.

DRAUGIŠKAS BANKIETAS.

Spaio 5 d. vienoje ukėje palei Stoughton, Mass. buvo surengtas artistėjų pagerbimui draugiškas bankėtas, kuriame dalyvavo burys vietos inteligentijos. Draugiškai pasilinksmino ir tyrame ore praleido kelias valandas laiko.

RADO SENI GYVENANTI SU MERGAITE.

Ant Stanford gatvės policija rado 63 metų senį Thomas Buchis, gyvenantį su 12 metų mergaite Pauliute. Mergaitė

aiškinasi, kad jos motina Ohio valstijoje buvusi žiauri link jos ir ji su tuom žmogum atvažiavusi į Bostoną ir gyvenusi kaipo su savo tėvu.

CAMBRIDGE, MASS.

Pereitą penktadienį pp. Stan-kumas ir Lužeckas atidarė lietuvišką pirtį su naujausios mados įtaisymais ir geriausios rūšies šluotomis, pirtis randasi 763 Cambridge st., Cambridge, Mass. Įleidžiama panedėliais moterys, kitomis dienomis vyrai.

NEGALĖJO PERKENTĖTI VYRO MIRTIES.

Marijona Gainienė mirė iš gal-lesties deliai neseniai savo mi-rusio vyro.

NASHUA, N. H. — Rugsėjo (Sept.) 29 d. čionai mirė lietu-vė Marijona Gainienė vos po-rai mėnesių praėjus nuo josios vyro mirties. Manoma, kad velionė nebepajiegė perkentėti širdgėlos deliai netekimo savo gyvenimo draugo, kurio jinai labai galėjosi. Prigulėjo prie šv. Onos pašalpinės draugystės ir buvo pavyzdingai palaidota, pagal jos norą ir įsitikinimus, su bažnytinėm apeigom. Palai-dota ant lietuvių — šv. Kry-žiaus — kapinių, Nashua'ėje. Paliko nuliudime vedusią duk-terį Oną Skirkiaivičienę, žentą ir anukus.

Sermenų ir laidojimo patar-navimą labai puikiai atliko pas-klilbęs bostonietis lietuvis gra-borius Petras Akunevičius, kur-is visuomet ir visiems lietu-viams atlieka savo užduotį kuopuikiausiai ir priinama kaina, todėl jis taip pagarsėjo ir tankiai gauna darbą ne tik Bostono apielinkėje ir kitose valstijose.

Velionies giminės taria šir-dingą ačių visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse ir p. Akune-

vičiui už jo gražų patarnavimą. Dalyvavęs laidotuvėse.

"GABIJA" PRADEJO XIII VEIKIMO SEZONĄ

Pereito sekmadienio — 10 Spalio — vakare, Lietuvių sve-tainėje tapo pradėtas mūsų dramos ir muzikos draugijos Gabijos trykktasis veikimo se-zonas. Tai buvo šauni vakarie-rė, su skaniais valgiais ir pu-i-kiu programu, gambiai vadovau-jant vakaro pirmininkui p. Matui Biekšai. Viskas išėjo puikiausiai: ir dainos buvo ža-vėjančios, ir svečių prakalbėlės įdomios, ir šokis "Ragutis" iš-ėjo gerai.

Ypatingai buvo vietoje su-dėnuota "Mes be Vilniaus ne-nurimsim", kad savo jausmus suvienyti su dabartiniais Lie-tuvos žmonių jausmais kovoje prieš Lenkijos grobikus.

Prakalbėles sakė pp. Mockus, Janušonis (iš Worcesterio), Juodgudis, Pilka, Kalinauskaitė, Židziunas, Neviackienė ir da-bartinis "Gabijos" mokytojas p. Dirvalis. Visi linkėjo "Ga-bijai" geriausios kloties. Pasi-baigus programai jaunimas dar kiek pasišoko.

Publikos buvo apie du šimtai, didžiūmoje inteligentai, viet-niai veikėjai, kaip vyrai, taip moterys bei merginos.

SUSIRINKIMAS

Sandaros 7 kp. susirinkimas bus spalio 19 d. 7 val. vakare, savam kambary, visi draugai susirinkite butinai.

Nežinau vardų vakarienes gospadinų ir patarnautojų, bet vistiek reikia sakyti, kad jos užsitarnauja didžiausios pagar-bos už savo stropumą ir rūpe-nį visus svečius tinkamai ap-rupinti valgiais. Rep.

Dirktorius Rusų Simfonijos Choro. Yra parodęs savo mu-zikos talentą dar jaunuose me-tuose. Budamas 12 metų buvo pakviestas vadovauti didelį Ru-sų Chorą savo gimtiniame mie-ste Černigove. Dabartiniu lai-ku Basil Kibalčik su garsiausiu Rusų Simfonijos Choru pradės trečią savo maršrutą po Suvie-nytas Valstijas Amerikoje. Ru-sų Simfonijos Choras susideda vien tik iš Rusijos garsiųjų Doniaus, Kubanius ir Dniep-ro Kazokų solistų. Bostone dai-nuo nedėlioje Spalio-October 24 d. 1926, Symphony svetai-nėj, 8 val. vakare. Mylintiems dailę patartina yra nepraleisti progos bet nueiti paklausti žavėjančių dainų.

Sandaros Reporteris

REAL ESTATE

CAMBRIDGE

6 šeimynos 3 namai arti Central Skvėro skubiai parsiduoda, ant lengvų išlygų. Savininkas gyvena ki-tame mieste todėl nori parduoti. Klauskite K. SIDABRAS 227 E St. So. Boston, Mass. Tel. S. B. 2408

PARSIDUODA LIETUVISKAS FRUITSTORIS

Lietuvių apgyventoj vietoj, pačia-me lietuvių centre. Visoki vėliausios mados įtaisymai, elektra šal-domas aikšrymas, ir kiti paranku-mai. Norime parduoti lietuviams, nes iš lietuvių turime daugiausiai kostumierių. Gera progą pirkti. Nemokančiam šio biznio sutinkame išmokinti. Priėžastį pardavimo patirsite ant vietos. Apsisaukite laišku arba y-patiškai. Riatio Confectionery Co. 31 Millbury St. Worcester, Mass. (39-42)

AUTOMOBILIŲ SAVININKAI

Pradedant nuo Naujų Metų, ver-s-tinai reikalingas Atakomybės Pa-liudymas bendrai su Aplikacija del Registravimo automobilių. Prisiūski-tės savo antrašį ir aš pribusiu pas-jumis (neskiriant kur gyvenat) su reikalinga blanka del registravimo automobilius. Šis patarnavimas dykai. Del tikro patarnavimo, su savo insurance reikalais, kreipkitės pas J. N. TURAUSKAS 104 Hampshire st. Cambridge, Mass. ir 368 Washington St. Tel. Univ. 9692

NAMŲ STATYTOJAI

Budavojame namus, senus taisome, pijazus ir naujus stogus dedame, pentinam iš lauko ir vidaus, muri-jame fundament, darome abelnai visokį darbą del namų už prienamą kainą. M. BILEŠKEVIČE, & CO. 94 Armandine St. Dorchester, Mass.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Aš esu pasirengęs suteikti viso-kias reikalingas informacijas apie Verstiną automobilių apdraudimą, pagal Mass. Valstijos įstatymą, Kreipkitės laišku arba ypatiškaį pas Vincent B. Ambrose, 255 Brėd-away, Tel. So. Boston 0506-M

ANT RENDOS

5 kambariai su elektros švie-somis, gesu, maudynėmis ir ki-tais įtaisymais. Savininkas ant trečio floro. 671 East 8th St., So. Boston, Mass.

Skoliname Piningus

Jei jums reikia pirmą ar an-trą mažo ar didelio mortgage už žė-miausią nuosimtį gali gauti pas me-ne, taipgi perku antrus mortgages P. J. KAY, 110 Tremont St. Boston, Mass. Room 508

SOUTH BOSTON

KRAUTUVĖ, garadžius ir 6 kam-bariai su visais improvements, el-ektrika ir steam šiluma ant geriau-sio kampo City Pointe. Tikrai gera biznio vieta. Prekė tik \$12,000 ir lengvos išlygos. R. B. STEFAN 361 W. B'way So. Boston, Mass.

DORCHESTER

3 šeimynų namas su visais naujausios mados įtaisymais, geriausioje vietoje, parsiduoda ant lengvų išlygų. Klauskite S. JOKUBAUSKAS 361 W. Broadway So. Boston, Mass.

ISPARDAVIMAS ANT LICITACIJOS

(Public Auction) Bus Subatojė, Spalio 16, 1926 3:00 val. po piet ant 88-90-92-94 Bolton Street South Boston, Mass.

BARGENAS

60 AKERIŲ FARMA 14 mylių nuo Bostono Su naujais buidinkais ir reikalin-gais irankiais prie farmos, 10 kar-vių, 2 arkliai, 200 vištų ir žasų. Prekė \$13,500, taipgi mainau 12 arba 3 šeimynų namą apie Bostoną. Klauskite: Joseph Balušaitis 361 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. S. B. 1337, Gyvenimo 0418-R

CITY POINT BARGENAS

6 šeimynų kampinis namas su elektros šviesomis, skalbynėmis ir kitais įtaisymais geroje vietoje arti "byčių". Renda 1 mėnesį \$142.00. Kaina \$13,000 ant lengvų išlygų. Savininkas priverstas skubiai par-duoti deliai mirties šeimynoje. V. P. YANKUS 327 E Street So. Boston, Mass.

CAMBRIDGE, MASS.

BARGENAS

4 šeimynų namas, geso švie-sos ir kiti įtaisymai. Labai ge-roje vietoje, daug žemės. Pre-kė \$6,000 įnešti \$1000.00. Pro-ga padaryti pinigų. Klauskite pas B. KONTRIMĄ, 361 W. Broadway, So. Boston. Tel. S. B. 0605.

SVIESŪS 4 KAMBARIAI

Išsinuomuoja, antras ir tre-čia aukštis, vidutinė nuoma. Geidžiama lietuviai. (41-42) 113-6th St. So. Boston, Mass.

VINCAS R. GALUBICKAS

KARPENTERIS Taisome ir pentiamė namus, peiperiuojame kambarius, dir-bame visokių darbus. Kreipki-tės šiuo adresu: (11-27) 72 DOWNER AVE. DORCHESTER, MASS. Tel. Columbia 5297

Keptuve Parsiduoda

Seniai išdirbtas biznis, gerai lietuvių apgyventam mieste ly, taip pat 2 namai, vienas 2 šeimynų, antras vienos šei-mynos, garadžius del 2 automo-bilių. Vietinė banka siulo ant pardavimo visą nuosavybę už didžiausį pasiulymą. Pilnesnes informacijos bus suteikta ypatiškaį, kreipkitės pas bankos reprezentantą.

VINCENT A. JENKINS

One State St., Boston, Mass.

Tel. Main 0845

Telefonas: So. Boston 4768

DR. BALABAN

GYDYTOJAS IŠ RUSIJOS Chirurgas ir prie gimdymo, 351 DORCHESTER STREET So. Boston, arti Andrew Sq.

K. SIDLAUSKO

APTEKA

Kurioje galima gauti visokių gyooulių ir įvairių šaknų. Re-ikale kreipkitės. 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Klauskite apie mūsų dalinį išmokėjimo planą.

POWERS & MEHEGAN

PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME SILIMAS IR GESĄ 463 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST. Telefonas 3770.

Vaizbos Buto šokiai

IVYKS SEREDOS VAKARE SPALIO-OCT, 20 D. 1926, MUNICIPAL SVETAINĖJE BROADWAY, TARPE G IR H GATV. SO. BOSTON, MASS. Šokimas nuo 8 iki 12 val.

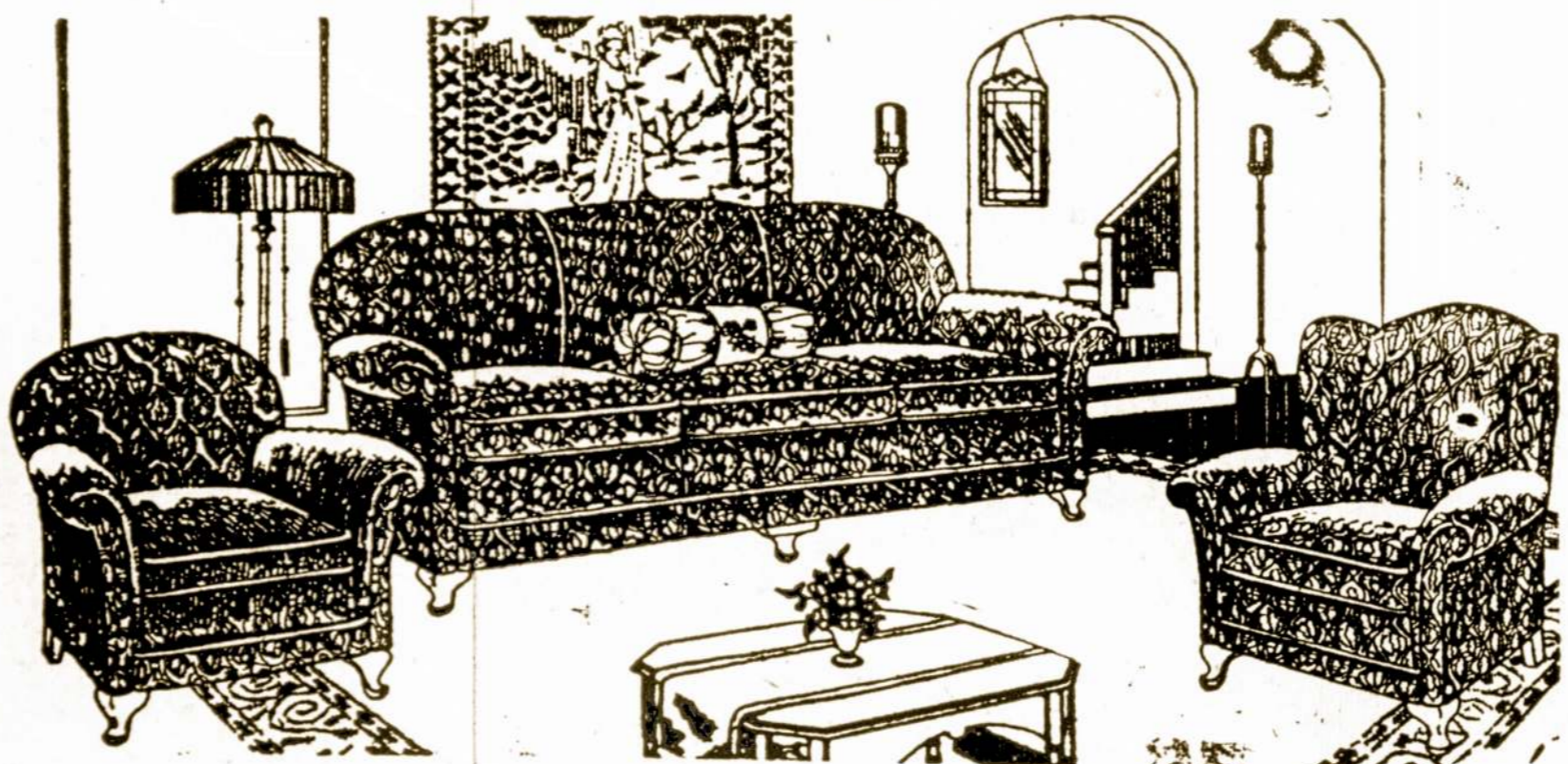
A. ZVINGILO ORCHESTRA SUTEIKS SMAGIĄ MUZIKĄ Įzanga vyrams 50c. Įzanga moterims 40c.

SVARBI PASTABA: situose šokuose bus atiduotos visos MEILES TAURĖS išlaimėtojams ant pereito Vaizbos Buto metiino išvažiuavimo. Bus gera progą dar sykį pamatyti gra-žiausią lietuvių iš Naujosios Anglijos. Taurės atidavinės Suvienytų Valstijų sen. Wm. Butleris. Visus kviečiame at-silankyti.

Bilietus galite gauti pas: "Darbininką", "Sandarą", "Ke-leivį" ir šidlausko aptiekoje. VAIZBOS BUTAS

Lietuvių Forničių Kompanija

Speciališkai Nupigino Rakandus

Front Ruimio Setas

Parankus, gražus ir stipriai padarytas. Spe ciališkai nupiginta kaina už Cash ir ant išmokėsio.

A. ASHMANSKAS, Biznio Vedėjas

326-328 W. BROADWAY

\$98

SO. BOSTON, MASS.